

"KOVA"
 229 N. 6th Street, Philadelphia, Pa.
 Savaitinis laikraštis. Leidžiamas Liet. Soc. S. Am.
 (Inkorporuota Balandžio 28, 1908 m.)
 Prenumerata: Metams į visas dalis svieto \$2.00
 Pusei metų \$1.00
 Redaktorius ..... J. B. Smelstorius
 Administratorius ..... V. Yakštis.

The Lithuanian Weekly
 "KOVA"
 Published every Friday by
 The Lithuanian Socialist Federation of America.
 Yearly subscription: In all parts of the world \$2.00.
 Advertising rates on application.
 J. B. Smelstorius, Editor. V. Yakštis, Manager.
 All communications should be addressed to:
 "KOVA"
 229 N. 6th Street, Philadelphia, Pa.

VSU ŠALIŲ DARBININKAI, VIENYKITĖSI! Organas Lietuvių Socijalistų Sąjungos Amerikoje JUS NIEKO NEPRALAIMĖSIT, TIK RETĖZIUS!
 No. 31 PHILADELPHIA, Pa. 30 d. Liepos (July), 1915 m. Metas X
 Second Class Matter May 17, 1905, at the Post Office at Philadelphia, Pa. TELEFONAS: KEYSTONE, MAIN 29-58.

VOKIEČIAI ATMUŠAMI NUO VARŠAVOS

Bayonnes Straiko Skerdynės.

POLICIJA UŽMUŠĖ 3 STRAIKERIUS.
 Bayonne, N. J. — Galvažudingas policijos žiaurumas, kapitalistų kraugėrystė ir valdžios niekystės pilnai pasirodo dabartiniame Standard Oil darbininkų straike, kur dalyvauja 6,000 straikerių.
 Policijos ir mušėjų užpuolimuose užmušta trys darbininkai: Nicolo Iwaszkow, John Stovanchik ir Sam Mursko. Keturi gi darbininkai labai pavojingai sužeisti ir galės mirti.
 Šiaip jau sužeista 22. Labiausiai atsižymėjo Tidewater dirbtuvės mušėikos, kurie šaudė į susirinkusius straikerius iš šautuvų ir revolverių. Straikeriai iš pradžių jokių ginklų nevartojo, gynėsi tikta kumštėmis. Bet kada raiti policininkai po arklių kojomis pradėjo straikerius trypti ir be jokios priežasties šaudyti, tada straikeriai ėmė gintis akmenimis ir plytomis.

Policijos inspektorius, it pagedes šuo.
 Didžiausią pasitumą prieš straikerius parodo policijos inspektorius Cady. Pagal jo komandą, policija zalpais šaudė į ramius straikerių būrį. Jis liepė skaldyti galvas kiekvienam, kuris norės su policija kalbėtis arba kokius klausimus uždavinėti.
 Vienas straikeris išdriso ištarti žodį policininkui, ir policininkas buožės smugiu sutrupino žmogui žandkaulį. Dar negana. Kitas drožė buožę per dešinęją ranką. Rankos kaulas liko pušiau permuštas. Bet vieton pašaukti jam daktarą, jis buvo nutemptas ir įmestas į policijos belangę. Kitas žmogus tik atsigrėžė į policmaną, o policmanas jam buožės stačiai į dantis. Visi priekiniai dantys išmušti.
 Vienas žmogus, ne straikeris, taip sau stovėjo. Ar neužpuls jį policija, ar neims duoti. Į kelias minutes iš žmogaus padarė kraują ir mėšos gabalą.
 Tokio kraugėringumo, tokio žiaurumo iš policijos pusės senai buvo matyt rytuose.

Mušėikos neklauso nei šerifo.
 Kada pribuvo šerifas Kinhead ir prikalbinėjo straikerius, kad nesimūštų, o vely pasitrauktų, tai mušėikos pradėjo šaudyti į patį šerifą.
 Iškirsta visų straikerių namai. Konfiskuota 30 šautuvų ir revolverių. Sako, kad darbininkai būtų galėję užimti visas Rockefellerio dirbtuves, jeigu tik jie būtų turėję gana ginklų. Nes jie mušėsi labai narsiai.
 Straikeriai padarė gaisrą. Darbininkai supjaustė ir išardė daug žibalo triubų; buvo išleista daugybė žibalo. Bėgantis lauk žibalas liko uždegtas. Pa-

sidarė didelis gaisras. Straikeriai prikrovė plieninių triubų skersai kelio, kad negalėtų atvažiuoti ugnagesių vežimai.
 N. Y. kriminalistai straiklaužiais ir mušėikų pririnko iš New Yorko bomų, iš visokių kriminalistų. Apginklavo šautuvais ir revolveriais, na, ir tvarkos darytojai.
 —Policija jeigu kur neužpuldinėja straikerių, tai nieko nesako nei mušėikoms, kurie, kur tik pamatę keliatą straikerių, puola juos šaudyti.
 Šerifas Kinhead neva nori sustabdyti riaušes, bet mušėikų nenuginkluoja, kaip buvo prižadėjęs straikerių mitinge, kuomet buvo užmušta du straikeriai.

Komisija straikui tyrinėti.
 Iš visų pusių ateina pinigiska pagalba straikautantiems. Atvyko iš Washingtono valdžios pasiuntiniai. Jie tyrinėja darbo išlygas ir priežastis, kurių dėlei kilo straikas. Taipgi kamantinėja straikerius ir darbdavių atstovus apie įvykusias žudynes.
 Pasiuntinių pirmininku yra plačiai žinomas Amos Pinchot.
 Baisios darbo sąlygos.
 Jis jau paspėjo daug patirti. Kur valymo darbininkams pirma budavo mokama \$5—\$7, dabar tebuvo mokama jau tik \$2.20 į dieną. Prie to gi darbo darbininkas negali daugiau išlaikyti, kaip 9 metus. Kompanija turi įvedus neva pensiją tiems, kurie išdirbs 25 metus. Bet mažai kas tiek beįgyvena tuose darbuose. O jeigu kompanija mato, jog kas galės datęsi iki to laiko, tai tokį už kokių metų išanksto pavarą, kad nereikėtų mokėti pensijos.

Sušaudyta darbininkų svetainė.
 Darbininkai laiko savo susirinkimus Mydosh svetainėje. Mušėikų kulkomis nusėta ir išmarginta visos svetainės sienos.
 Daugiausia Rockefellerio žmogžudžiai šaudė darbininkus, pasislėpę už muro sienų, kuriomis apvesta dirbtuvės.
NUSKENDO 1,200 SU LAIVU
 Chicago. — Chicago upėj nuskeno garlaisvis Eastland. Su juo žuvo 1,200 žmonių.
 Laivas apsisovė. Perdaug buvo prisidė žmonių, 2,480 ypatų. Ir vienoj pusėj laivo buvęjų daug daugiau, negu kitoj. Todėl laivas nusviręs vienon pusėn ir apsvirtęs. Laivas vežė keturis syk tiek, kiek valdžios buvo leista.
 Žuvusieje beveik visi buvo Western Electric kompanijos darbininkai su savo šeimynomis. Jie važiuo piknikan į Michigan City, Ind.

Jubilejinis "Kovos" Numeris.

Dešimts metų mūsų darbo vaisius greitai pasirodys.
 Jubilejinis „KOVOS“ num. bus 16 puslapių. Jame tilps daug gerų straipsnių geriausių raštininkų, tilps trumpa istorija iš Sąjungos gyvenimo ir daug įvairių dalykų lytinių visuomeniškus reikalus.
Kaina to numerio bus 5c.
 Duokite orderius greitai, kad žinotume kiek spausdint. Geistina, kad ir pinigai ateitų drauge su užsakymu, nes išleidimas tokio num. reikalauja daug pinigų ir darbo.

- DAR NEVISKAS:**
 P. Komitetas nutarė padaryti manifestą. Kas užsirašys ant metų „Kovą“ ir prisiųs \$2.00, tas gaus knygų vertės \$1.00. Pasirinkite iš šio surašo:
Politiškas Minių Streikas .. 08c	Trinitas (neapdarytas) .. 75c
Kudikių Vergija Amerikoje 05c	Darbininkų Sveikata .. 10c
Kovotojų Giesmės 15c	Soc.-demokr. Mokslo Pam. 20c
Priekus Engels 15c	Prasakultimai ir Prasak. .. 10c
Moteris ir Politika 15c	Penktas Prisakymas 10c
Kunigai, bedieviai ir Soc-d. 10c	Otiec Konstantin 05c
Darbininkų Priespaudairtt. 10c	Komunistų Manifestas .. 15c
Valstybė ir Socializmas .. 10c	Knypkis (komedija) 10c
Ateities Surėdymas 15c	Kaip Mus Apvagia? 15c
Trinitas (apdarytas) .. \$1.00	Svąjus 40c

„KOVA“, 229 N. 6-th St. Philadelphia, Pa.

P. S. Dėlei susiņimų su draugais ir kitų dalykų reikalingų prie Jubilejnio „Kovos“ num., negalėjome pranešti, kuris bus jubilejinis num. Tą pranešime vėliaus.
 Knygos prenumeratoriams bus duodamos tik per trumpą laiką. Pasiskubinkite išnaudoti progą.

Prezidentas Wilsonas paskyrė komisiją, kad iširtų, kas yra kaltas, kad ta baisi tragedija įvyko; pataria kaltininkus šurkščiau nubausti.
 Dalyką tyrinėja Cook County prisaikintųjų teismas.

Kalti laivų inspektorai.
 Illinois valstybės prokuras tiesiog sako, jog valdiški inspektorai buvo supuvę, niekam netikę, jog neapžiūrėjo laivo ir leido jam vežioti po 2500 ypatų. Prisaikintųjų teismas kamantinėja viršiausį valdžios inspektorių C. H. Westcott.

Sakoma, kad kompanija galėjo būti papirkusi inspektorius, idant neišbrokytų netikusių laivų. Laivas Eastland jau senai buvo žinomas, kaip nesaugus ir „naravistas“ laivas.
 1904 m. valdiški laivų statymo specialistai jau davė raportus, kad laivas netikusiai pastatytas ir labai pavojingas.

350 LIETUVIŲ BAYONNES STRAIKE.

Bayonne, N. J. — Straikerių tarpe yra 350 lietuvių. Iš lietuvių tėra tik tai pora straiklaužių. Sužeistų lietuvių yra keturi: M. Grigaliunas, K. Nirbaka, J. Ur-

VOKIEČIŲ SUBMARINAS NUSKANDINO AMERIKOS LAIVĄ.

Vokiečių pomarinis laivas nuskeno amerikonių tavorinį laivą „Leclanaw“, kuris vežė iš Archangelsko linus Anglijai. Plaukė į Belfastą, Airijoje. Pomarinis laivas jį sulaikė ir pasiuntė dugnan Scotijos pakrančiuose.
 Vokiečių komandieras paliepti Amerikos laivo žmonėms išlipti lauk į išsigelbėjimo valtį, ką jie ir padarė. Jų buvo 32 ypatos.

Sustabdzius laivą, vokiečių oficeriai apžiūrėjo, ką jis vežė. Kada persitikrino, jog laivas prikraitas linų, pasiuntė laivo kapitoną ir darbininkus į išsigelbėjimo valtį. Paskui torpediniu šuviu nuskeno laivą.
 Amerikos valdžia sako, jog vokiečiai dar sykį įžeidė amerikonių teises ant jurių. Sušūg Amerikos sutarties su Prusais, vokiečiai gali tik sunaikinti kontrabandos dalykus, vežamus vokiečių priešams. Bet skandinti Amerikos laivą jie tiesos neturi.

VOKIEČIAI GRINKIŠKĖJ IR GUDŽIUNUOSE.

Šiaulių apygardoj vokiečiai suėmė 4150 rusų belaisvėn. Vokiečiai atėjo į Grinkiškę ir Gudziunus.
 Vokiečiai pramušė spragą palei Kauno-Mariampolės vieškelį. Čia vokiečiams pateko 1210 rusų belaisvių.

TURKIJOS „DOVANA“ BULGARIJAI.

Londonas. — Turkija užleido Bulgarijai dalį Redeagač geležinkelio su stotimis: Karagač, Demotika ir Kuleli Burgas ir 1200 ketvirtainių mylių žemės juostą į vakarus nuo Maritzos upės.

B. MONTVIDUI GYVASTIS NEDOVANOTA.

New Hartford, Conn. — Antanas Montvidas, kaip jau buvo pranešta rašė, Connecticut valstybės gubernatoriui laišką, kad jo broliui Bernardui mirties bausmę pakeistų amžinu kalėjimu. Gubernatorius gi per savo raštininką atsakė A. Montvidui, jog gubernatorius neturi teisės dovanoti kam-nors mirties bausmę. Jis galėtų tikta tą bausmę atidėti, iki „Atleidimų Komitetas“ turės savo posėdį, kur galėtų būti išklaudyta ir Bernardo prašymai ir pasiteisinimai. Tik Atleidimų Komitetas turi Conn. valstybėj galę pakeisti mirties bausmę amžinu kalėjimu. Tačiau gubernatoriui rodos, jog teismas teisingai pasmerkė Bernardą Montvidą; todėl gubernatorius ir neatideda bausmės.
 Taigi Bernardas bus pakartas 6 d. rugpjūčio.

RUSAI SULAIKO VOKIEČIUS PRIE VARŠAVOS.

Londonas. — Rusai vietomis pervarė atgal per upę Vistulą vokiečius, norinčius apsupti Varšavą. Paskutiniai pranešimai rodo, kad vokiečiai nepajėgia pastumti rusų atgal palei Vistulą neigi Novo Georgievsko-Ivangorodo fronte. Ateina rusams daugybė rezervų.

VOKIEČIAI PAĖMĖ PULTUSSKO IR ROZANO TVIRTOVES.

Varšavos puolimas tai tik kelių dienų klausimas. Vokiečiai apsupo pridengiančią Varšavą tvirtovę Ivangorodą. Jie perėjo upę Narevą ir paėmė dvi rusų drutvietes: Pultusską ir Rožaną. Austro-vokiečiai, vadovaujami generolo Mackenseno, daro smarkiausius antpuolius, norėdami paimti Lublino-Cholmo geležinkelį.
 Rusai yra vėjami linkui upės Bugo.
 Gen. Hindenburgo armija mažu-pamazu iš šiaurės daro ratą aplinkui Varšavą.

131,250 RUSŲ BELAISVIŲ

Per 12 dienų vokiečiai suėmė nelaisvėn 131,250 rusų su 141 mašininu šautuvu ir 41 kanuole.
 Užimtoj Kauno gubernijos dalyj vokiečiai turi 30,000 kavalerijos.
 Vokietijoje ir Austrijoje yra 1,500,000 rusų belaisvių.

MUŠIAI APIE PANEVĖŽĮ IR KEDAINIUS.

Vokiečiai dasimūšė Panevėžio geležinkelio, kuris susivienija su Vilniaus-Dvinsko geležinkeliu. Vokiečiai užėmė Panevėžio-Kedainių frontą. Ties Panevėžiu vokiečiai suėmė 1000 rusų belaisvėn, ties Ostrolenka 2500 rusų belaisvėn ir 50 mašininų šautuvų.

RUSAI UŽDEGSIĄ VARŠAVĄ.

Rusai, traukdami nuo vokiečių, viską degina ir naikina, kad vokiečiams nieko neliktų. Rusų valdžia paskyrė didelį skaičių ypatų, kuriuos turės iš visų pusių padegti Varšavą, kada rusams reikės aplėsti tą miestą.

KEROSINU RUSAI KOVOJA PRIEŠ GAZUS.

Rusai išrado naują budą kovojimui su nuodingais gazais, kuriuos leidžia vokiečiai. Jie iškasa lėkštą ravą savo pozicijų prysakyje, prideda jį samanų ir užpila kerosinu. Kada vokiečiai pradeda leisti savo gazus, rusai padega samanas. Degimo smarkumas išblaško gazus augštin ir jie nekenkia rusams.

Rusijos valdžia Klajoja.

Kuomet Rusijos armija sumušama kiekviename susirėmime su priešais, kuomet desėtkais tukstančių kariškių kareiviai pasiduoda priešui nelaisvėn, Rusijos valdžia vis skelbia, kad apie tai ką nenorinti nei kalbėti patol, kol priešas galutinai nebus sutrintas.

Paskutinės žinios skelbia, kad Rusijoje žmonių reikalavimas taikos smarkiai plėtojasi. Reikalaujama, kad valdžia baigtų savo "tautų liuosavimo" karę ir numestų nuo šalies sprando tą baisią sunkenybę, kokia yra karė. Caras išleistu savo ukazu suaukia Dumą 1-mai dienai rugpjūčio. Duma turėsianti svarstyti klausimą tolesnio karės vedimo. Tuo tarpu visai armijai ir žmonėms įsakyta melstis, kad Dievą laimintų ir leistų karę laimėti. Visame tame matosi desperacija ir mirštančio milžino klajonė.

Tas pats matosi ir Anglijoje ir Francijoje. Anglijos karalius irgi įsakė visam kraštui melstis, lyg kad tos maldos atmuštų vokiečių šrapnelius, nes stoka amunicijos ir žmonių, norinčių eit karės laukan, kad žuti, valdžią įstumia į desperaciją. Francija visiškai negalinti panešti karės sunkenybę ir per žiemą kariauti neįstengianti.

Tikėtasi, kad talkininkams pasiseks karėn įtraukti Balkanų valstybes, bet austro-vokiečių laimėjimai tą viltį talkininkams išblaškė. Abelnai talkininkų padėjimas kritiškas.

Kalbama, kad Vokietija su Rusija susitaikysiančios Varšavai puolus; kad Rusija buk nepaisant savo talkininkų likimo darysianti taiką su vokiečiais. Suprantama, toks žingsnis iš Rusijos pusės būtų skaudžiausias smugis jos talkininkams, delto tos visomis savo spēkomis palaiko Rusijos upą. Ar ilgam — tai jau abejotina. Pačioms vokiečiams Varšavą ir svarbiausį portą Rygą, Rusijai nieks kitas ir nelieka daryti, kaip tik susitaikyti, kad gėbėjus Petrogradą. Francija, kad neprazūdžius savo 20 milijardų paskolintų Rusijos caratui frankų noroms — noroms turi sutikti taikyties, kitaip gal su caratu žuti ir toji milžiniška paskola. Tolesnė Rusijai karė vargu bus galima, jeigu šiandien taikos reikalaujančių judėjimas ir propaganda jau pakilę.

Kuomet valdžios, apimtos desperacijos, klajoja, o žmonės reikalauja galo jų piktadarysės — ateina momentas, kada reikės spręsti apie tautų ateities likimą. Prie to momento reikalinga prisirengti. Jis visgi netolimas.

Cariškas despotizmas Nesušvelnėjo.

Į "Novy Mir" pranešama iš Rusijos, kad 21 d. birželio likosi išgabentais Sibyrans valstybinės Dumos socialdemokratų frakcijos 5 nariai, ikišiol laikomi kalėjime už priešinimąsi karėi. Jie jau senai nuėsti Sibyrans, bet laikomi bute Petropavlovskoj tvirtovėj, gi viršmihėta dieną 8 val. ryte juos surakytus pančiais atgabenta į Nikolajevskį vagzalą, kur po stiprią sargybą likosi pergabenti į tavorinį skyrių. Tik reikalaujant daugeliui Dumos narių valdžia leido pasmerktiems nuimti pančius ir katorgines sėrmėgas, ir vietoj tų apsilvilti paprastais civiliškais rubais. Ištremiti Sibyrans šie draugai: M. K. Muranov, G. P. Petrovski, A. E. Badajev, N. R. Šagov ir E. J. Samoilov. Ištremiti Enisejaus gubernijon. Atsiveikinti juos

nieką iš giminių ir artimųjų neprileista. Nuteistieji draugai tačiau iškeliavo pilni geriausio upo ir vilties, kad sulauksią sugrįžti Rusijon, kur neviešpataus daugiau carizmo ranka. Revoliucijinis judėjimas vis smarkiau ir smarkiau apsiereiskia.

Net žmonių pasipiktinimas valdžios apsiėjimu su paimtais nelaisvėn kareiviais bei šiaip žmonėmis, tą revoliucijos gairę supučia.

"Russkoje Slovo" praneša, kad vidaus reikalų ministerija kartu su karės ministerija išleido visą eilę padavadijimų link paimtų nelaisvėn žmonių. Padavadijimai skamba:

"Uždraustina gyventojams priiminėti į savo namus kariškus belaisvius be specialio kiekvienu kartu rašyto valdžios leidimo.

"Delei aprubeziavimo ir suvaržymo liuoso ir linksmo kariškų belaisvių gyvenimo vietose jų buvimo uždraudžiama jiems lankyties viešbučiuose, restoranuose, arbatinėse, klubuose, teatruose, cirkuose ir t. p. Eiti į krautuves leidžiama tik lydomiems sargyvos".

Tas pats laikraštis tolesniai praneša, kad pasirupinus stačiatikių Kursko archierejui Tichonui, paimtam nelaisvėn iš Lvovo metropolitui kun. Ščepcyckui uždrausta lankyties bažnyčion. Uždrausta jam išeiti iš buto gatvėn be policijos leidimo ir lydėjimo. Policijos komisorius, leidė kun. Ščepcyckui atlankyti bažnyčią, kad išklausus mišių, Kursko gubernatoriaus likosi nubaustas kalėjimu.

Turbūt nereikalinga pastebėti, kad valdžiai tokius padavadijimus linkui paimtų nelaisvėn žmonių išleidis, policijos pasielgimai su neturinčiais kam pasiskųsti nelaisviais pereinavoskių žiaurumo rubežius. Gi ir patį žmonės, kad intikus valdžiai su paimtais nelaisvėn žmoniems elgiasi nežmoniškausiai.

Bet visa tai gal netrukus atsikreips prieš patį carizmą, kada pralaimėjusi karę valdžia, ilgai žmones viliojusi iluzijomis ir puikiais laimėjimais, ant nuvargintų ir karės sunkenybėmis; uteriotų žmonių sprando užkraus dar didesnę sunkenybę — mokesčius kariškam atlyginimui

Kapitalistas niekad Nėra kaltas.

Amunicijos fabrikantai, darydami sau puikų "business" iš Europos karės, suprantama, neatsiminė to, kad jiems pelną gaminantieji darbininkai gali pareikalauti taipgi didesnio trupučiuo iš to, ką užsakymo priėmėjas gauna. Amunicijos fabrikose, ypač Remingtono, darbininkai buvo besąžiniškai išnaudojami. Tie darbininkai, ypač mašinistai, nepaisydami kad ir jų užpakalyje stovi milnia bedarbių, grynai dėl ekonominių sąlygų pagerinimo pameitė darbą, reikalaudami didesnio mokesčio. Buržuaziskoji spauda tuojuos vienu balsu sušuko, kad Bridgeporto streiką surengė vokiečiai, kad kaizerio ranka uždaro Amerikos fabrikas ir valdo Ameriką. Ką-gi tomis niekšiškausiomis melagystėmis manoma atsiekti? Nieką kitą, kaip supusti nemastancioje minioje kariško upo ir neapykantos link vokiečių užsidegimą; nukreipti žmonių mintis nuo tikro kaltininko; išteisinti kapitalistus, buk ne jie priverčia darbininkus streikuoti, tik kaizerio intaka atima iš Amerikos darbininkų duonos kėsnį.

Taip niekšiškių ir veidmainiškių insinuacijų ir melų iš buržuaziskos spaudos visados reikia laukti. Bet kad Amerikos Darbo Federacijos prezidentas, Samuel Gompers'as, panašiai darbininkus klaidintų, tai jau patiemis darbininkams negali but atleistina, kad savo vadovui leidžia tai daryti. Gompersas mėsamas kaltybę už Remingtono dirbtuvių darbininkų streiką ant vokiečių intakos dar sykį pripardė keno interesams tasai žmogus tarnauja. Dar sykį darbininkams stačiai pasakė, kad jam darbininkų reikalai nerupi, kad jis gynė ir gina tik savo bičiulių kapitalistų reikalus.

Gerai, kad Bridgeporto streikavusieji darbininkai pareikalavo iš p. Gomperso, idant tasai savo tvirtinimus paremtų faktais; parparodyti tikras streiko priežastis: ar streiką išaukė vokiečių intaka, ar kapitalistų išnaudojimas darbininkų. Delto Bridgeporto darbininkai sušaukė savo konferenciją ir užkvietė p. Gompersą, kad tasai nustrauktų nuo savęs avies kailį.

bo Federacijos prezidentas, Samuel Gompers'as, panašiai darbininkus klaidintų, tai jau patiemis darbininkams negali but atleistina, kad savo vadovui leidžia tai daryti. Gompersas mėsamas kaltybę už Remingtono dirbtuvių darbininkų streiką ant vokiečių intakos dar sykį pripardė keno interesams tasai žmogus tarnauja. Dar sykį darbininkams stačiai pasakė, kad jam darbininkų reikalai nerupi, kad jis gynė ir gina tik savo bičiulių kapitalistų reikalus.

Gerai, kad Bridgeporto streikavusieji darbininkai pareikalavo iš p. Gomperso, idant tasai savo tvirtinimus paremtų faktais; parparodyti tikras streiko priežastis: ar streiką išaukė vokiečių intaka, ar kapitalistų išnaudojimas darbininkų. Delto Bridgeporto darbininkai sušaukė savo konferenciją ir užkvietė p. Gompersą, kad tasai nustrauktų nuo savęs avies kailį.

FAKTIŠKI PATEMIJIMAI.

Stebuklingas "Draugo" paveikslas.

"Draugo" viename numeryje palikta plikas popieros kavalkas ir pasakyta: "Armosot kulipkos pramušė vienuolyno sieną, bet kryžius viduj liko nesužeistas". Visgi stebuklai. Jokio kryžiaus nesimato ant plikos popieros. Kad persitiktinti, ar negriešnos ceciliko akis, — parodžiau geram katalikui, bet ir tas pasakė, kad kryžiaus nemato. Reiskia, dievas padarė stebuklą ir atėmė savo paveikslą iš klastingo "Draugo" skilčių.

Aišku, kad dievas nefrentauja su "Draugu".

Laikraštis be raidžių.

Sako, kad Philadelphiajy išeis naujas laikraštis, kuriame nebus nei prakeiktos raidės, o to vietoj bus rodomi "mufin pikėriai". Butų žingeidu matyti, kaip Vanagaičiui pila kailį Didžiosios Lietuvos sunys.

9999.

Pasispardys "Ateitis".

"Ateitis" eisianti po tris kartus savaitėj. Na, tai pasispardys prieš mirtį.

Šliupas stato bažnyčias.

"Draugas" džiaugiasi, kad Šliupas pristato bažnyčių. Gal but. Bet tai neprigulmingosios bažnyčios. Nėra no "Draugu" linksmitis.

Gabiausiasis Gabrys.

Tik jau gabiausias žmogus tas p. Gabrys. Žino tik vieną vakarų Europos kalbą (francūzų), o "rašo" visose vakarų Europos kalbose. Dabar "parašė" anglų kalba knygutę "Pro Lithuania" Virtuozas.

"Vyskupas" Urbonas paliuosuotas.

Chicagos arcivyskupui Quigley mirus, jo vietai užimti skiriami keli kandidatai. Bet tarp jų nematyt "šventa pietra katedros viskupą Urboną".

Atima tėvams vaikus.

"Draugas" susigraudino dėlei savo išsvajoto pavojaus: socialistai, girdi, atima kudikius nuo tėvų. Šito "Draugas" parparodyt nepajegs. Bet kam nežinoma, kad kunigai atima kudikius nuo motinų, kuomet išsiuncia savo gospadines gydyties ant šiltų vandenu, o jų kudikius atiduoda į ubagnamius?

Tai myli šventes.

Penki, metai atgal apvaikščiujome 500 metų Zalgrijo mu-

šio sukaktuves. Šmet "Katalikas" apvaikščioja 505 metų mušio sukaktuves. Kitą metų apvaikščios 506 metų sukaktuves. Katalikai vai myli šventes.

Pilvo sotinimas.

"Draugas" peikia socialistus, kad jie į nieką netikį, kaip tik į pilvą. Nagi, paimkite socialistus ir sočiausius kunigus; katrų pilvai bus užlipę ant nosies, socialistų ar kunigų?

Vyčio reikšmė.

Žodis "vytis" pačina nuo žodžio vyti. Ve kodėl išvyti iš Sąjungos visokie pasturlakai nubėga pas "vyčius".

C. Videns.

Jie dar spardysis.

"Naujienos" užpylė geroką saują druskos ant klerikalų širdies žaizdos, išrodydamos, kas klerikalai yra ir kokius siekius jie turi. Klerikalai baisiai spardosi. Reiskia smugis perėjo ir per jų baisiai surembėjusį kailį.

Kornų auginimas.

Turtingi fermeriai, valdydami plotus žemės, sėja ir auginia kornus ant riebios ir derlingos žemės. Gi beturčiai darbininkai, budami ankštai miestuose tarp surukusių dirbtuvių ir neturėdami nei vieno colio žemės, turi auginti kornus čeveryke ant kojų pirštų.

Žygis be pasekmių.

Ketvirtuo Rajono Propagandistų Ratelis jau veik du metai kaip gyvuoja, bet ikišiol nei mažiausia kibirkstėlė naudos iš jo nepasirodė. Drgg. A. Baranaukas, A. C. Herman ir daug kitų yra gana spēkų ten įdėję, tačiau-gi dar, ant nelaimės, nei vieno kalbėtojaus nėra nukalę, ir veik negalima daugiaus ko tikėtis. Jau daug kartų tultuose sutsirinkimuose pastebėjau, kad tol nematysime iš P. R. propagandistų, kol Ratelio lavinimosi sistema nebus pritaikyta prie gyvenimo aplinkybių. Draugai, kuriems rūpi, idant P. R. suteiktų vardgiedinių luomai dvasiško peno, privalo Ratelį perorganizuoti ir pasukti jį į atbulą pusę. Tada gal bus žygis pasekmingesnis.

Ar turės gana drąsos?

"Dzievaz", nežinau, ar išdrįs lietuviški juodašimčiai primesti socialistams ir Holt-Muenterį taip, kaip jie buvo primetę socialistams kriminalistus Krakų su Montvidu. Beje, dar dievo meilė buvo, kad jiems netatėjo į galvą primesti socialistams Richardsoną, Schmidta, Macochą, Kraučioną, Staknevicių ir šimtus kitų. Tur but, tuom laiku dar jie neturėjo gana kytrumo, kaip reikia nusiplauti nuo savo kailio bjaurybę.

Tik dvi kliasos.

Jau ir kun. Duda pripažįsta, kad šiandien yra tiktai dvi kliasos, klias kapitalistų ir kliasos darbininkų. Kapitalistų kliasos reikalus atstovauja klerikalai, tautininkai, bažnyčia, sudai, policija, kariuomenė, jurivija ir šimtai kitokių įstaigų. Gi darbininkų kliasos reikalus atstovauja tiktai vieni daugiau apsišvietę darbininkai-socialistai. Delto gi darbininkai privalo jau kartą aiškiai ir stačiai tiems visiems kapitalistų kliasos atstovams pasakyti: eikite sau galvatrukčiais šalin, iš jų niekada pramos negavom ir dabar jos nereikalaujam. Mes patįs mokam savo kliasos reikalą upintis.

Krikščionybės barbarizmas.

Pastaraisiais laikais pas pasaulio krikščionis užviešpatavotokia karšta "artimo meilė", kad jie pradėjo net milijonais statyti vieni kitus prieš pekliskų kanuolių liepsnojančius nasrus, idant kuosaldžiausiai vieni kitus išsibučiuotų. Krikščionis caras ir jo krikščioniška valdžia iš karščiausios "artimo meilės", jeigu jie tik pajiegtų, tai "labiausiai numylėtus" visos Rusijos žydus šaukštė vandens prigirdytų. Pats popiežius Benediktas XV su visais savo kardinolais iš tikros "artimo meilės", jeigu tik sveikata daleistų, melsitūsi dieną ir naktį, idant dievas padėtų katalikiškiems italų ginklams išskersti milijonus austrų katalikų. Krikščionis kaizeris su savo krikščioniškais patriotais iš karščiausios artimo meilės, jeigu tik jų spēkos išneštų, iš visų krikščioniškų talkininkų padarytų vieną didelį krikščionišką kuną, sukraunant talkininkų lavonus į vieną duobę. Visas katalikų kunigija ir jos pasekėjai, iš karštos artimo meilės, sukurtų už liežuvių visus pasaulio socialistus ant vienos šakos, jeigu tik įstatymai ir aplinkybės daleistų.

Taip karšta artimo meilė teviešpatauja krikščionių tarpe. Smuikininkas.

UŽUOJAUTA.

So. Bostono Lietuvos Dukterų ir Sunų Draugija, laikytame savo susirinkime, 21 d. liepos, Lietuvių salėje, išreikė kuodidžiausią užuojautą "Laisvės" draugams, L. Pruseika ir J. Neviackui, kurie tapo kriminališka apšmeizti išsigimusio patriotų laikraščio "Vienybės" Lietuvninkų".

Tasai nustojęs doros, gėdos ir etikos laikraštis išdrįso mesti juodžiausią dėmę ant mūsų kovotojų už darbininkų teises, ant mūsų visuomenės veikėjų, kuriuos so-bostonječiai žino, kaip kilčiausios dvasios vyrus. "Vien. Lietuvn." savo editoriauose stačiai įvardijo minėtų veikėjus esant "Raudonosios Rankos Draugijos Amerikoje" viršininkais, kuri užsiimanti "juodrašitija" (plėšimu su gandinimais per laiškus). Tokie bjaurūs šmeizimai ir purvina provokacija prieš mūsų veikėjus buvo sufabrikuota šnipo Malinausko, nėra abejonės, su juodvarnių gaujos žinia, B. Montvidą tardant. Musų laikraštijos pareiga yra netik užtarti savo dorus veikėjus, ant kurių šlovės ir gero vardo kėsinasi juodosios šimtinės pasekėjai, bet ir apginti jų garbę svetimtaučių akysė.

Didžiausia gėda visai musų tautai, kad musų tarpe randasi tokių doriškai sutrunėjusių laikraščių, kaip "Vien. Lietuvninkų" ir "Katalikas", kurie nesidrovie griebties paskutinių ir nedoraiusių priemonių politiškoj kovoj. Mes giliai įsitikinę, kad jokios juodrankių nei Raudonrankių draugijos nėra ir negalėjo buti Amerikoje lietuvių tarpe. Neabėjotina, kad į tai tiki ir "Vien. Liet." ponai. Vienok jie skleičia ir kartoja savo laikraštyje šnipo išmislus, pridėdami prie jų savo komentarus didesniatų veikėjų apšmeizimui.

Tikime, kad visuomenė nuo šio laiko žinos, kaip į tokius laikraščius žiūrėti, kurie, ita; kruvinasai rusų caras, trokštetrokšta slopinti visą kulturinį darbininkų judėjimą. Šalin širvydinė politika iš mūsų visuomenės dirvos! Šalin laisvos dvasios žagintojai! Darbo žmonės mato, kur link jusų politika veda!

L. D. ir S. D. narių vardu:
A. Kupstys, pirm.
M. M. Plepys, sek.
N. Jonuška, išd.
E. Skerstonutė, i. sek.
21, VII, 15.

PROTESTAS PRIEŠ BESAŽININGĄ MELAGYSTĘ.

LSS. 40 kp. laikytame savo susirinkime 11 d. liepos 1915 m. Worcester, Mass., priėmė sekancią rezoliuciją:

Nuo pat papildymo žmogudystės ant kun. Žebrio ir J. Gilmantaitės, per visuomenei žinomus piktadarius, nuolat, be paliovos iš katalikų-klerikaliskų sakyklų bažnyčiose, nuo estradų ir per spaudą tos sriovės, sykiu su nekuriiais tautininkais drabstė ir tebedrabsto purvais socialistus, primesdami jiems žmogūdžius ir tą jųjų bjaurą darbą.

Patvirtinimui to savo bjauraus šmeizimo, klerikalai pasidarbovo su pagalba detektivo, pusiau lenko-lietuvio, Malinausko, sufabrikuoti, "išpažinti" vienam iš žmogūdžių B. Montvidui; sutverdami "Raudonrankiška organizaciją" ir į ją organizaciją įtraukė socialistus, visiems žinomus visuomenės veikėjus: L. Pruseiką, J. Naviacką ir K. Šeštoką, (paskutinis ne socialistas). Atsiekimui to — kankindami teisiamuosius privertė į visus klausimus atsakinėti "yes" (taip). Nors tas bjaurus šmeizimas nebuvo prirodytas ir teisme tapo atšauktas, vienok jie kalbėję ir rašę nesiliauja.

Nekurie laikraščiai išspausdino "išpažinti", išskaityta teisme, nepazymėdami, kad toji išpažintis likosi teisme atšaukta.

Mes visi jaučiamės morališkai nuskriausti ir kriminališka įtarti. Ir todėl prieš tuos visus kalbėtojus, kunigus ir spaudą, kurie kėsinasi ant darbininkiškos organizacijos ir socialistų, energiška protestuojame, o draugams ir visuomenės veikėjams išreiskiam kuodidžiausią užuojautą, ir kartu nuosirdžiai apgalvestaujam, kad turite nukentėti neteisingsai nuo blogos valios žmonių.

Organ. A. A. Bušas,
Sekr. S. V. Bacevich,
Izd. F. Baguskis.

LAIŠKAI REDAKCIJAI.

"Kovos" nr. 23 p. J. Guoga griežtai meluoja ir daug prirašo visokių nesąmonių, šmeizdamas Lietuvių Labdarybės Draugiją ir jos valdybą. Rašo, kad buvo suauktas ekstra L. L. D. susirinkimas, kuriame buvo svarstoma, kaip išgelbėti draugiją nuo grėsiančio pavojaus, kuri turi tiek skolų, kad jau negali išimokėti, kad niekas nenori skolinti, nes kasdien Draugiją izdas puola. Bešeimininkaujant tai valdybai, baigia varyti namą prie bankruto, kad deficito yra \$800.

L. L. D. valdyba, matydamas tokias melagystes laikraščiuose, nutarė atitaisyti; visuotinae susirinkime priėmė Board of Direktorių ir Valdybos nutarimą. Kad duoti atsakymą, kodėl p. J. Guoga apsilenkė su teisebe ir visai be pamato prirašė apie L. L. D. Nė jokio smukimo nėra ir bankruto nėra, deficito nėra. Todėl p. J. Guoga, rašydamas turėtų geriau sužinoti draugijos stovį, bet nesklebti bankruto, kas neatnės draugijai naudos.

Gerb. "Kovos" redakcijos maldziam patalpinti tą musų atsakymą. Norėdami išvengti nesuspriatimų, tai kaip tilpo "Kovos" laikraštyje korespondencija, tad ir atsakymą patalpinkit.

J. Tuinila, pirm.
Stasys Mockus, sek.

RUSAI NESITIKI ATsilaiKYTI.

Rusai, matyt, tuo tarpu nei nesitiki sulaukyti austro-vokiečius. Rusų planas — trauktis atgal ir daryti kuodaugiausiai nuostolį vokiečių armijoms, pakol rusai gaus užtektinai amunicijos. Tąsyk rusai tikisi sumusti ir išvyti lauk vokiečius.

laikytame savo
d. liepos 1915
Mass., priėmė
ciją:

ldymo žmogū-
Zebrio ir J.
visuomeni ži-
ius, nuolat, be
diku-klerikaliskų
ose, nuo estrad-
da tos sriovės
ais tautininkais
drabsto purvais
nesdami jiems
tą jų jų bjaurų

o savo bjauraus
alaj pasidarba-
tektivo, pusiau
falinausko, su-
zinti" vienam
Montvidui; su-
onrankišką or-
tą organizaciją
is, visiems ži-
ės veikėjus: L.
acką ir K. Še-
ne socialistas).
— kankindami
ivertė į visus
kinėti "yes",
bjaurus šmeizi-
odytas ir teis-
tas, vienok jie
esiliauja.

ščiai išspausdi-
išskaityta teisi-
ni, kad toji iš-
sime atšauka
mės moraliskai
minaliskai įtar-
tuos visus kal-
ir spaudą, ku-
darbininkiškos
socialistų, ener-
ame, o drau-
enės veikėjams
džiausią užuo-
osirdžiai apgai-
urite nukentėti
blogos valios

A. Bušas,
Bacevich,
aguskis.

DAKIJAI.

3 p. J. Guoga
ir daug prirašo
ų, šmeizdamas
ybs Draugiją
lašo, kad buvo
L. L. D. susi-
buvo svarsto-
draugiją nuo
us, kuri turi
au negali išsi-
nenori skai-
Draugijos ži-
ininkaujant tai
vartyti namą
id deficito yra

rb, matydama
laikraščiuose,
visuotiname
nė Board of
ldybos nutari-
sakymą, kodėl
ilenkė su tei-
pamato prirašė
Vė jokio smu-
kruto nėra, de-
p. J. Guoga,
geriau sužino-
bet neskelbti
atnė draugijai

redakcijos mal-
tą musų atsa-
išvengti nesu-
tilpo "Kbovos"
ondencija, tad
alpinkit.
nėla, pirm.
Mockus, sek.

KI ATSLAI-

I. tuo tarpu nei
austru-vokie-
— trauktis at-
augiausiai nuo-
mijoms, pakol
tinai amunicij-
tikisi sumus-
vokiečius.

STABMELDIS

Iš Jack Londo'o apsakymo vertė J. B. S.
(Užbaiga)

Tokių būdu jį akula nešėsi kelioliką pėdų, paskui jo kojos ir rankos taipgi pranyko nuo vandens paviršiaus. Aš plaukiau, kiek tik spēkų turėjau, tikėdamasis, kad toji, kurią ką-tik mačiau—tai buvo paskutinė akula iš neužimtyjų; bet aš apsirikau, nesa tuojaus išvydau dar ir kitą. Reikėjo manyti, kad jinai gerai kur-tai kitur papusryčiauo, jeigu nesikarščiauo užpulti mane. Matant, kad didesnė dalis mano pastangų ėjo niekais, apimtas baimės aš negalėjau plaukti taip smarkiai, kaip budavo. Aš rupestingai tėjau į visus žmogėdos judėjimus, ir tuo pačiu momentu, kada akula puolėsi, kad mane apžiojus, man pasisekė abiem rankomis atsimušti į jos šaltą kuną ir išsilenkti jos nasrų. Rods, jos sunkumas tik-tik nenuskandino manęs.

Bet akula vėl pradėjo sukti aplink mane. Antru kartu aš išsigelbėjau tokiuo pat būdu, bet jiegos mano baigėsi ir aš prazudžiau viltį, kad išsigelbėsiu. Laivas buvo dar gerų dviejų šimtų pėdų atstume.

Mano veidas buvo panertas vandenin ir aš tėjimau į akulos prisirengimus mane užpulti. Staiga aš išvydau kokį-tai tamsų kuną tarp savęs ir savo priešo.

Tai buvo Otoo.
— Plauku, tamista, prie laivo!—tarė jis. Pasakė tai taip linksmai ir liuosai, tarsi visa-kas buvo juokais.—Aš pažįstu akulas ir jos mane pažįsta. O-ho, mes su jomis geri draugai.

Aš paklausiau ir, neskubėdamas, nusijriau pirmyn. Otoo plaukė greta manęs, visu laiku laikydamasis tarpe manęs ir akulos, sekdamas jų kiekvieną krypsnį taip, kad jinai nepatektų mano pusėn, ir drąsindamas mane.

— Ateina vilnis!—pasergėjo jis mane, ir panėrė, kad nepamest iš akių akulos.

Laivas buvo jau 30-čio pėdų atstume, bet aš galutinai nustoju jėgų. Aš vos-vos krutėjau. Nuo laivo metė mums virves, bet tos vis krito nuo mūsų gana toli. Tuo tarpu akula įsirdsino. Kelis kartus jinai kuone griebė mane, bet visuomet Otoo atkirto jai kelią.

Be abejo, Otoo galėjo išsigelbėti, bet jis nepalikto manęs ir švaistėsi aplink mane, kad neprileist akulos.

— Sudie Charli!... aš žunu...—vos-vos ištarau, kada mano rankos visiškai darėsi nepajudinamomis. Neabejojau, kad mano rankos nusvirs žemyn ir aš nueisiu dugnan.

Bet Otoo išgirdęs nusijuokė ir tarė:
— Štai aš tau parodysiu naują fokusą. Tas fokusas panerdis akulą.

Akula vis rengėsi mesties, bet Otoo savo judėjimais vadžiojo ją tai vienon, tai kiton pusėn, laikydamasis tarp jos ir manęs.

— Truputį pasuk, tamista, į kairę pusę, ten ant vandens plaukioja galas virvės... Dar bisk!...—komandojo jis mane.

Aš stačiai mašinaiškai pasukau į kairę, taipgi mašinaiškai pasipyrčiau į priekį, bet tuo momentu, kada nusistvėriau už plaukiojančios virvės, aš išgirdau ant laivo šauksmą. Atkreipiau galvą ir pažiūrėjau.

Tuo tarpu Otoo nuo vandens paviršiaus pranyko, bet netrukus aš vėl jį pamačiau. Jo rankos buvo kruvinos, ir vanduo aplink jį krauju nusi-davė.

— Otoo...—maloniū balsu prabilo jisai. Jo akyse aš pamačiau tą meilę, kurią išgirdau jo balse.

Tuomet tik, tuomet, kada baigėsi jo gyvas-ties paskutinė valandėlė, jis pavadino mane tuo vardu.

— Sudiev, Otoo!...—jis tarė.

Po to, jis nuėjo žemyn, gi mane ištraukė augštin ant laivo.

Štai kaip pražuvo Otoo, kuris išgelbėjo mane, padarė iš manęs žmogų, ir žudamas pats, išgelbėjo mane nuo žmogėdos nasrų. Mudu susitiko-va audros nasruose ir po septyniolikos metų persiskyrėva šalia akulos nasrų. Esu įsitikinęs, kad panašus susidraugavimas dar niekad nepripuolė daliai dviejų žmonių: baltjojo ir juodojo. Jeigu tiesa, kad Jehova iš savo augštybių viską mato, tai ne paskutinis Jo karalystėje bus Otoo—vienintėlis stabmeldis nuo salos Bora-Bora.

PASAKYK MAN.

Kaipgi neverkti, jei ašaros byra,
Kaipgi man džiaugties, jei skausmai marina,
Jei menkas likimas vargti man skiria,
Jeigu skausmai širdį nuolat kankina?..

Juk tai ne džiaugsmas, kuomet dejuoji,—
Pats liudnas balsas griaudingai kyla;
Drasko ramumą vėtra žiaurioji,
Kaip rudens metais apdarus šilo...

Nieko negelbsti nei dainužėlė,
Nei kanklių—lyros skambančios stygos,
Kad mano širdį skaudžiai sugėlė,
Aptemę akis, ašaroms vilgos...

Kaipgi neverkti—oi, pasakykit?
Jei viltis žuvo, dangus aptemęs,
Jei meilės, laimės nebematyti,
Jeigu viens kitą pasmaugti genas?

Merkynės Vaidyla.

Musės Meditacija.

Žiemai praslinkus, saulei pakilus pabudo, pa-siraivė, pavartė akis, pažvelgdama į šviesą, sa-vespi tarė: "Laikas keltis į darbą, nes nepridera gulėti, kada šviesa, šiluma plyšyjamybės ne-duoda".

Išlindus pasipurtė, pakraipė galvą, tarė: "Um, į aną dalį miesto nubėgus nieka nepesiu, nes, tik žiurėk, namai puikūs, šviesūs; gatvės irgi taip pat. Bet kam man lėkt, čia, kur žiemą laimingai perlaidu, bus gera vieta.

"Svečiuosna pirmiausia irgi neapsimoka eiti, nes gal blogai patikti; eisiu į mėšlyną. Ten suradus šiltą šnypstancią vietele, padėsiu kiaušinėlius, įšivelsiu kojas, pasprusiu į kaimynų kambarį. Ten pasiviešėjus, be abejo, gausiu progą išlinkti į valgytuvę; ten gi įsikrausčius pasilik-siu šeiminiuke.

Šeiminiuke budama, turėsiu progą valgi apšnipinėti, apsvarsčius, žodžiu pagaminti. Na, ar nebusiu laiminga? Et, kam dar klausitis. Juk dabar viską jaučiu, turiu taip, kaip ir ten bučiau. Na, argi ne visko turiu, šeiminiškai kvaili, nieko nesako. Bet kokio sakymo nuo jų reikalauti? Ką sakyti — netur laiko; visada užimti: rožančių-mi rankoje ir kalba apie žemutinę dalį kuno. Labai gerai, ko daugiau reik — nieko.

"Be-e-e-et, jeigu užmuš... A-a-a, ar ignorantai dar žino ką apie mane; kad ir užmuš, kas tokio —ant mano vietos daugiau yra. Jeigu ne jie mane, tai aš juos užmušiu, nes mano toks gyvenimas ir uždavinys. Nors mažytė, bet darbą atlieku dide-lį. Esiu galinga! Jie to nežino. Tik žiurėk ko-kius muskulius, snapą, kojas aš turiu; visa apžė-lūs plaukais. Žinoma, to viso nemato neapkainuo-ja. Nemato delto, ka-a-ad... Bet, jeigu matytų, žinotų, galbut, blogai būtų... Kas jiems gali pasakyti apart ilgaskvernio?—niekas.

"Mano tikslas gyventi—naikinti žmoniją. Naikinimo budas lengvutis: pavaikščiojus po kvepiancią vietą ir nuėjus sykiu pavalgyti—už-tenka. Po vieno, antro pasiviešėjimo, žiurėk jau nyksta, vysta, žuva.

Į trumpą laiką tukstančius pasiunciu į pra-garą.

"Juk aš ne viena veikiu. Musų yra daug. Pamaštyk, kokia veislinga musų giminė: Ant-syk padėdu apie 120 kiaušinėlių; tokių padėjimų turiu apie 10 ar 13 į vasarą; iš kiekvieno padė-jimo į dvyliką dienų išsivysto pilnai suaugęs, stiprus individualas. Už dviejų savaitių mano dukros irgi pradeda dėti kiaušinėlius ir taip to-liau. Per vasarą, tik pamaštykit, mano armija pasidaugina ant 5,590,650,000,000. Didesnė, be abejonės, galingesnė, negu kaizerio, nes kaizerio kareivis gali nešti tik vieną ar du ginklu, bet mes... Aš viena, taip pat ir dukros, galiu pasiimti savo plaukuosna apie 60,000,000 bombų-mikrobų. Iš jų kiekvienos veikmė suardo stipriausį kuną.

"Turint tiek spēkos, reikėtų karaliene pastot. Pastočia, kad ne žiemai!

"Esu laisva. Didžiuojuosi tuomi. Bet man atrodo neesu laisva taip, kaip kad močiutė pasako-davo. Pagal tai, čia matosi aprubežiamas, varžymas laisvės.

"Nors į gyvenimą pesimistiškai nereikia žiu-rėti, vienok pamiršt negaliu sesers laisvą: Ji ten nusiskundė, kad gyvenimas sunkus, baus, veik didžiumos neužkenčiama. Rašė, buk ten koki dak-tarai-sanitarai patyrė mūsų budą, slapybes, už-davinį...

"Jie dabar visur vežinėja ir per laikraščius aiškina mano siekių blėdingumą; duoda viso-kius patarimus, įnagius mus naikinti.

"Kvaila žmonija būtų, jeigu imtų tuos pa-tarimus. Juk geriau mirti nuo mano kardo, negu nuo kapitalisto priespaudos. Aš jiems vargą su-trumpinti. Trokštu visus tamsuolius panaikinti, paliausuoti—nuo jungo, o tąsyk pati mirsiu, nes nebūtų kas veikti,—prie šviesios sunku prie-ti. Na, kad ir pavyktų visus iškirsti, nenorėčia pati žudyti, nes gėda ir nuodėmė taip padaryti.

"Vargas. Et, koks čia vargas? Tegul liekasi, kaip yra. Kovošime. Rezultatas man tur naudą duoti. Sanitarams nepavyksta savo žinojimas įku-nyti. Jeigu jiems pavyktų—man reiktų žuti. Toks žuvinimas—garbė...

"Ne; jie negalės tamsuosius, tikinčiuosius pertikrinti apie mano pavojingumą; nepavyks prirodyti, kad nematomi gyvenėliai galima ma-tyti; neįstengs pridirbti tiek įrankių apsigynimui.

"Šiaip ar taip kalbant, vienok žmonijai truks-ta proto. Jeigu kiekvienas žinotų, kad išvalymas dvokiaičių kampelių,—kaip jie sako viskas šva-riai turbut užlaikoma,—mane į grabą paguldytu, jiems nereikėtų samdyti vaikai mano užmuši-mui; statyti įvairios kilpos pagavimui; apsitver-ti tinklais ir tt.

"Argi nejuokinga. Ką gali gelbėti apsitvėri-mas keletos ypatų, jeigu randu vietas lengvai prieinamas. Tie patys sanitarai apragauja mane apšnipinėto valgio. Jiems nežinoma, kad švaru-mas, kaip sako, mane badu numarintų. Neįsten-gia išleisti tiesas apsaugojimui savęs. Neįstengia delto, kad kapitalistiška valdžia suktybėmis vieš-patauja.

"Taip, esu žmonijos viena didžiausių priešių. Į tai atydos jie neatreipia. Jeigu į mane žiurėtų, kaip į priešą, su manim nedraugautų, tai yra, nedasileistų, įrašytų į juodąją knygą, žodžiu—

naikintu, kaip žmogūdę. Jie tarp savęs už mažą peštyne arba žmogūdystę žiauriai atsily-gina. Man, kaip to pat laips-nio žmogūde, nekėrsina. Kar-tais išmuša ar atima gyvastį, bet ne atkeršinimo delei:—pasirodo ką gali.

Užteks negatyviškai į gyve-nimą žiurėti. Pagal apmąstymą, jaučiuosi, kad gyvenimas ma-žai te suvaržytas. Vien tik bau-gu, kad nepaimtų už obalsį: "Panaikyk muses—pailgsi am-žį!" — J. J. Čižauskas, Ph. G.

KAS JI?

Ar diena būtų, ar naktis
Man prieš akis vis stovi ji.
Jos akyse meilės ugnis,
Lig kad dangietė ji graži;
Jos lupos, tarsi dvi vuogelės,
Taip ir masina saldumu,
Jos minkštos baltos dvi rankelės
Kviečia, vilioj' glamonumu.
Ir jos šypsa, rodos, šventa
Užburia savo rimtumu,
Lig lelija ji nekalta,
Uždega sielą troškimu.

Bet kasgi ji?—kas per viena?
Aš kasdien klausiu pats savęs?
Aš ją gėriuos kasdienu,
Ilgiuos', be jos kenčiu kancias.
Trankaus, blaškausi po dausas,
Skraidau tarp žvaigždžių ir virš-
jų...

Kada sieloj geismai užges,
Kada ji bus tarpe žmonių?—
Kasdien jos įsieko milijonai
Delei jos žudos tarp savęs...
Laisve! ar ilgai dar tyronai
Liuosai naudosis iš tavęs?..
Saulės Brolis.

DIENELEI BREKŠTANT.

Aš gegužės anksti rytą
Ėjau girioj pavaikščioti.
Buvo tyła. Rasos krito;
Medžiai purtėsi lapuoti.

Ten už miško, už žaliojo,
Pylės skardžiai dainužėlė,—
Vėjas aidą jos nešiojo,
Į padanges augštin kėlė...

Aš ilgai klausiau, kaip tyliai
Balsas skauistas švelniai pynės,
Kaip jausmingai pylės triliai;
Lengva darė ant krutinės...

O dainelė paslaptinga
Tik skambėjo, tiktai liejos;
Taip graži, taip stebuklinga
Ir toli, toli, girdėjos...

Tai čiulbėjo volungėlė,
Žaliau gojaus pušnylyje;
Puiki josios dainužėlė
Pynės mano širdužėlę.

Ir viliojo tolimoje;
Tolyn, gilyn į giružę,
Kur pacioje gilumoje
Nurkliai eglės ošė, užė...

RAUDA.

Jau pasaulė šioj
Berybėj, plačioj,
Gyventi skaudu
Tarp skausmo raudų,
Nes tiesą senai,
Užmigdė kapai,
Aptaskė krauju
Dievaitis karių.
Oh, vietoj taikos,—
Dievaitės šventos,—
Stojo karžygys—
Jie žudys, žudys.
Tad nėra visai
Kuom' mistų jausmai,
Tik viena rauda
Ir širdies zaizda
Ašaras galiias
It ryto rasas,
Traukia iš akių—
Aš verkiu, verkiu...

Saulės Brolis.

Meilėje žmogus tankiai apsi-rinka, tankiai skaudžiai susižeid-žia, tankiai nelaimingu palieka; bet žmogus myli, o kuomet at-sistoja ant kapo slenkščio, atsi-grįžta, kad pasizirėjus į savo praecities dienas ir tarti: Ken-tėjau tankiai, apsvyldavau kar-tais — bet mylėjau. Gyvenau pats, bet ne vylingoji esybė, kurią savo puikybe bei nuobo-dumais sutvėriau.

Delko Vokietija užgrie-bia Latvija ir Lietuva?

Nedarant kol-kas spējimų, kiek lenkų statomi reikalavimai ar protestai gali padaryti į san-taikos darytojus bei naujų Euro-pos rubežių nustatytojus inta-kos, leiskime sau manyti, kad užimtas Lietuvos žemės plotas pasiliks prijungtas prie Vokie-tijos, tat kyla klausimas, kokių pasekmių tokiame atsitikime rei-
kėtų laukti.

Šiame straipsnyje vaduojamės mintimis ir patiektais statis-tiskomis žiniomis bei skaitlinė-mis rašytojo B. K., kuris lenkų socialistų laikraštyje "Dziennik Ludowy", rašo, kad į vokiečių rankas kluvo turtingas kraštas, kurio ekonominis stovis puikiai išsiplėtoja, nežiurint to, kad Ru-sija tai visokiais budais truk-džiuis.

Delei strategiškų, atžvilgių Rusija netiesė Lietuvoje gelžke-lių, kas labai apunkino ekono-minį to krašto išsivystymą, ne-sa neturint produktų pergabenimui kelių, tų produktų gamini-mas buvo suvaržytu. Užtenka pasakyti, kad į Palangą, gražiausią visoj Rusijos valstybėj vasariniam gyvenimui pajurio vie-šis, pav. kad ir iš Varšavos prie-seidavo važiuoti... per Prusus gelžkeliu į Klaipėdą, o iš ten garlaiviu į Palangą, gi Rusijos valstybės rubežiuose kitaip ne-galima buvo pasiekti kaip tik arkliais važiuojant. Dabar vo-kiečiams užėmus Liepoją, tuo-jaus pradėta tiest gelžkelis iš Klaipėdos Liepojun, pakraščiu Baltijos jūros. Gelžkelis jau kuone užbaigtas, ir jis žymiai prisidės prie krašto ekonominio pa-killimo.

Dabar kyla klausimas, kokią politišką reikšmę tasai prijun-gimas turėtų? Gyventojų tur-tingumo pakilimas kaip ir jų agrarinis charakteris, susidėjus su Vokietija ir jėjus į visuome-niai-politišką valstybės sąstatą žymiai turėtų sutvirtinti konser-vatyvę srovę, per tai taip va-dinamoji vokiečių centro parti-ja, kurią, beabejo, remtų žemai-čiai, kaip karštai ir tvirtai prie katalikybės prisirišę žmonės. Darbininkiškos klasos, ypač so-cialistiškojo judėjimo interesų žvilgsniu — prijungimas krašto prie Vokietijos savo pasekmėse apsilpnintų valstybės demokrati-zavimąsi.

Toks išvedimas būtų pilnai teisingu, jeigu panašiai, kaip tie-tingai marksistai, — kokių pats Marksas visados išsigindavo — tikėtume į išnykimą vieno svarbiausių grupinio žmonių gyve-nimo veiksmių. Tuo veiksmiu yra tautystė. Žmogus palengvė-le ir su dideliu vargu mokinasi pažinti tikrenybę, tyrinėti ir at-skirinėti faktus — ir su jais rokuoties. Priešingai Ruseau škalos idealistų ir kai-kurių "ekonomistų" tvirtinimams — primityvis žmogus buvo ma-žiausiai natūraliu, mažiausiai blaivu gyvunu organiskųjų gy-
vųjų tarpe. — Žmogaus protas iki pasidarė kritiškos minties, or-ganau, buvo "tuščia trioba, kur šmėklos vaidena" — vieta įvai-riausiems vaidentūvės tvirai-niams, kurie apsirėikšdavo pa-veiksle įvairių religijinių šmėk-lų ir prietarų, o vėliaus pavidale įvairių doktrinų ir pseudo-mokslinių įsitikinimų, nelei-džiančių tikrenybės pažinti.

Dabartinė karė atidarė akis ir tiems socialistams, kurie prie-šingai socializmo principams: ne naikinti, bet apginti tautas—pasekdami katalikiškąj univer-salizmą, tvėrė socialistiškąją "vieną avyniųjų", nors ir be vie-
no piemens, ir į tautybės rei-škimą liepė žiurėti visuomeninio

ir ekonominio išsivystymo žvilg-sniu.—
Pasivėlėgus, kad ir į mus pa-čius — pagvildenus santykius pačioj musų Lietuvoje, mes greitai įsitikiname, kad spēji-mai ir manymai, remiami vien ekonominiu žmonių susiklojimu daug kame neišlaiko kritikos, jeigu tik pradėdame rokuoties su prigimtinais-visuomeniniu faktu, kuomi yra tautybė.

Tautinis susiklojimas Kauno gubernijoje persistato sekančiai: iš 1,534,564 visų gyventojų skaičiaus lietuvių yra 1,019,774; lenkų — 139, 681; žydų — 212, 028; didžrusių — 72,872; balt-gudžių — 37,798; mažrusių — 1682; latvių — 35,188; vokiečių — 11,762; kitų tautų kartu — 3,842. Tų tautų tarpe lietuviai, lenkai ir žydai yra istoriškai įsigyvenę tame krašte, gi kitos tautos yra ateiviškais kloadais. Neskaitant "starovierų", pabė-gusiųjų iš Rusijos delei religijni-ju persekiojimo ir vertimo stačiatikiščen, didžrūsai Lietu-voje daugiausiai yra atsiusti val-džios, kaip valdininkai, šnipai, mokytojai bei popai. — Jie taip greit išnyksta Lietuvoje, kaip greit kraštas iš cariskų rankų liekasi atimtas. Baltgudi-škasi elementas pastaruoju lai-ku užlieja lietuvių pozesijos srytį. Padarius valstybinę sieną nuo Baltgudijos gubernijų pusės, baltgudiškoji vilnis iš-nyks. Latviai irgi neseni Lietu-vos gyventojai. Lietuviams skaitlingai iškeliaujant Ameri-
kon, latvių daugiausiai atėjo Lie-tuvon iš Kuršės, kad pačmus apleidžiamą žemę savo nuosavy-bėn. Prijungus kartu su Žemai-tija prie Vokiečių valstybės Kur-šė, lietuviškasi elementas lat-
viuose rastų sau pavojingiau-sias konkurencijines spēkas, de-lei latvių augštesnio kulturingu-mo, geresnio žemdirbystės iš-manymo ir didesnio pramoninio sugabumo. Bet sykiu su tuo latviuose ras buklius organiza-torius ekonominėje kovoj ir pa-grindą progreso ir laisvosios minties išsivystymui.

Reikalinga taipgi perzelgti atskirai Žemaitijoje gyvenančias tautas, ypač tas, kurios tą kraštą savo tėvyne skaito.

Lenkai, nors palyginus su lie-tuviais, netaip skaitlingi — 139, 681 — tai vienok kultūros žvilg-sniu ir ekonomine reikšme — jie yra galingu elementu. Dide-lė žemės nuosavybė, esanti len-ku rankose (iš 1,100,879 dešim-tinių 75% lenkams priklauso) Kauno gub. duoda jiems spē-ka. Sulyg valdiškų statistikos 70% žemės savininkų pastoviai gyvena savo dvaruose ir šėimi-ninkauja. Rusų žemvaldių su-lyg tos statistikos priskaitoma rokuoties. Priešingai Ruseau škalos idealistų ir kai-kurių "ekonomistų" tvirtinimams — primityvis žmogus buvo ma-žiausiai natūraliu, mažiausiai blaivu gyvunu organiskųjų gy-
vųjų tarpe. — Žmogaus protas iki pasidarė kritiškos minties, or-ganau, buvo "tuščia trioba, kur šmėklos vaidena" — vieta įvai-riausiems vaidentūvės tvirai-niams, kurie apsirėikšdavo pa-veiksle įvairių religijinių šmėk-lų ir prietarų, o vėliaus pavidale įvairių doktrinų ir pseudo-mokslinių įsitikinimų, nelei-džiančių tikrenybės pažinti.

Dabartinė karė atidarė akis ir tiems socialistams, kurie prie-šingai socializmo principams: ne naikinti, bet apginti tautas—pasekdami katalikiškąj univer-salizmą, tvėrė socialistiškąją "vieną avyniųjų", nors ir be vie-
no piemens, ir į tautybės rei-škimą liepė žiurėti visuomeninio

Reikalinga taipgi perzelgti atskirai Žemaitijoje gyvenančias tautas, ypač tas, kurios tą kraštą savo tėvyne skaito.

Lenkai, nors palyginus su lie-tuviais, netaip skaitlingi — 139, 681 — tai vienok kultūros žvilg-sniu ir ekonomine reikšme — jie yra galingu elementu. Dide-lė žemės nuosavybė, esanti len-ku rankose (iš 1,100,879 dešim-tinių 75% lenkams priklauso) Kauno gub. duoda jiems spē-ka. Sulyg valdiškų statistikos 70% žemės savininkų pastoviai gyvena savo dvaruose ir šėimi-ninkauja. Rusų žemvaldių su-lyg tos statistikos priskaitoma rokuoties. Priešingai Ruseau škalos idealistų ir kai-kurių "ekonomistų" tvirtinimams — primityvis žmogus buvo ma-žiausiai natūraliu, mažiausiai blaivu gyvunu organiskųjų gy-
vųjų tarpe. — Žmogaus protas iki pasidarė kritiškos minties, or-ganau, buvo "tuščia trioba, kur šmėklos vaidena" — vieta įvai-riausiems vaidentūvės tvirai-niams, kurie apsirėikšdavo pa-veiksle įvairių religijinių šmėk-lų ir prietarų, o vėliaus pavidale įvairių doktrinų ir pseudo-mokslinių įsitikinimų, nelei-džiančių tikrenybės pažinti.

Dabartinė karė atidarė akis ir tiems socialistams, kurie prie-šingai socializmo principams: ne naikinti, bet apginti tautas—pasekdami katalikiškąj univer-salizmą, tvėrė socialistiškąją "vieną avyniųjų", nors ir be vie-
no piemens, ir į tautybės rei-škimą liepė žiurėti visuomeninio

Delko Vokietija užgriebia Latviją ir Lietuvą?

mo išvermę su radikalizmu draus. Jeigu Vokietijos valdžia neperkeistų savo politikos, kurią vartojo prieš lenkus Poznaniuje, tai tuose Lietuvos vokiečiuose jinau ras sau atkaklesnius priešus, negu jau buvo lenkų ponija. Atsitikime, jeigu prusiškoji valdžia bandytų užgriebtame krašte pritaikyti savo ištautinimo arba asimilizavimo politiką, tai iš Lietuvos vokiečių dvarininkų drąsiai galima būtų laukti net padarymo sandoros su socialdemokratija, kad valdžios norams atspriestų.

Prijungus Lietuvą prie Vokietijos žydų likimas liekasi kaip ir nuspręstu. Apie žydus labai klaidingai manoma, kada kalbama, jog tai išvermus elementas. Priešingai, kovoje už buvį sveikuosius ir stipriuosius ekonominiuose centruose, žydų tauta — labai silpna. Žydai gyventi gali tik suirutėje ir iš suirutės. Antisemitizmas yra moraliai sutrunėjusių ir protiškaip silpnųjų sluoksnių priešais žydus kovos apsišvietimu. Apsišvietusių tautų kovoje prieš didžiažemus, kuriais yra daugiausiai lenkai, pas lietuvius išsivystė visuomeninis radikalizmas, apimantis gana plačias sritis. Atspriestant tautiškai ir ekologiškai didžiųjų žemių lenkui lietuviškas judėjimas įgavo daug ypatingų ypatybių, kokių nerandama vokiečių, francūzų bei kitų vakarinių kraštų liaudies judėjimuose.

Liaudis visur yra konservatizmo parama. Lietuviškos liaudies kovoje prieš stambios nuosavybės savininkus, delei tautinio skirtumo tarpe liaudies ir turtuolių, tautinis antagonizmas išdirbo pas ją stiprų antagonizmą ir priešais dvarininkus, kuriuose mato tik "lenką". Jeigu ne kunigija iš lietuviškos liaudies konservatizmas negalėtų turėti sau stiprios paramos. Bet liaudies didžiūnai kunigas yra vadovu net ir jos ekonominėje bei politikoje kovoje. Tačiau kunigas natūraliu būdu veda konservatizmo link. Vokietijai užėmus kraštą ir susivienijus jį su Prūsija ir Kurše, kame ypač liaudis radikalė, galima sakyti pusiau socialistiškai ir laisvamaniškai, neapkenčianti dvarininko vokiečio, — kunigijai intaka į liaudį žymiai sumažės gi latvių radikalizmo intaka gali pasiekti kuoplačiausias lietuvių liaudies minias. Vokietijai atsiradus universiteto teologijos profesorius Rapagelionis (1545 m.) kunigas Mairvidis (1562 m.) — autorius pirminio lietuvių kalba išėjusio elementoriaus. Kunigas Bretunus pirminis išvertė lietuvių kalbon bibliją. Tų prūsų darbai, be abejo, paskatino ir kun. Kristijoną Donelaitį prie literatiško darbinimosi lietuvių kalboje. Tuomet vokiškumas savęs nepatrukdavo lietuvių tik delto, kad lietuviškoji bajorija ir kunigaikščiai, Lietuvai susivienijus su Lenkija, polonizavosi ir plėtojo lenkišką kultūrą savam krašte. Lenkystė Lietuvoje, kaip žinoma, buvo augštesnių visuomeninių ir kultūrinių tipų. Vokišką miescionį bei kunigą iš Prūsų, lietuvis miescionis bei praštelis laikė už sau lygų žmogų. Už lenką žiūrėjo kaip į augštesnį už save, kaip lygų lietuviškai ponijai bei kunigaikščiams. Net patys vokiečiai, apsigyvenę nuo seno Lietuvoje sulenkėjo ir iš von Beysen'ų virto Bazėnskiais ir kitokiais.

Patekus Žemaitijai po Rusijos valdžia prasidėjo, net ir rusiškų interesų žvilgsniu žiūrint, neprotiškas persekiojimas lietuvių, lyg del galutinio jos išnaikinimo. Persekiojimas ir naikinimas lietuviškų raštų atnešė maskoliškai valdžiai kaip tik negeistinus rezultatus. Kaip lie-

tuvių spausdinto žodžio lopšiu buvo Prūsija, taip ir lietuvių tautiškam susipratimui lopšiu buvo ta pati Prūsija. Aušra, Varpas ir Ukininkas — spausdinami ir rašomi Tilžėje, buvo tvirtiausiais ginklais lietuvių apginimui nuo maskoliškojo žandarų. Ir galų-gale rusų valdžia pasijuto nebeįstengianti atsiekti savo siekio: surusino lietuvių — sugrąžino uždraustą spaudą, tikėdamasi, kad kunigijos leidžiami lietuvių kalba laikraščiai ir knygelės atkaklų lietuvių padarys lojaliu cariskai valdžiai. Ir valdžia tuo keliu su lietuviškos kunigijos pagalba savo siekį gal ir visai atsiektų, jeigu ne užsienis. Carizmo reakcijai paėmus viršų ant revoliucijos, Lietuvoje tuojaus išnaikinta neištikimi kunigijai ir valdžiai lietuvių laikraščiai. Veržimasis lietuvių prie demokratizmo, prie laisvės, tačiau nenuslopintas. Lietuvių kultūrinio darbo veikėjai, pasislėpę nuo cariško nagų užsienyje, ypač Amerikoje darbuojasi, sutvėrę tvirtas kultūrinės ir idėjinės organizacijas, remiančias visokį progresyvią judėjimą savo tėvynėje.

Ekonominės kovos lauke, ypač kovoje prieš didžiažemus, kuriais yra daugiausiai lenkai, pas lietuvius išsivystė visuomeninis radikalizmas, apimantis gana plačias sritis. Atspriestant tautiškai ir ekologiškai didžiųjų žemių lenkui lietuviškas judėjimas įgavo daug ypatingų ypatybių, kokių nerandama vokiečių, francūzų bei kitų vakarinių kraštų liaudies judėjimuose.

Liaudis visur yra konservatizmo parama. Lietuviškos liaudies kovoje prieš stambios nuosavybės savininkus, delei tautinio skirtumo tarpe liaudies ir turtuolių, tautinis antagonizmas išdirbo pas ją stiprų antagonizmą ir priešais dvarininkus, kuriuose mato tik "lenką". Jeigu ne kunigija iš lietuviškos liaudies konservatizmas negalėtų turėti sau stiprios paramos. Bet liaudies didžiūnai kunigas yra vadovu net ir jos ekonominėje bei politikoje kovoje. Tačiau kunigas natūraliu būdu veda konservatizmo link. Vokietijai užėmus kraštą ir susivienijus jį su Prūsija ir Kurše, kame ypač liaudis radikalė, galima sakyti pusiau socialistiškai ir laisvamaniškai, neapkenčianti dvarininko vokiečio, — kunigijai intaka į liaudį žymiai sumažės gi latvių radikalizmo intaka gali pasiekti kuoplačiausias lietuvių liaudies minias. Vokietijai atsiradus universiteto teologijos profesorius Rapagelionis (1545 m.) kunigas Mairvidis (1562 m.) — autorius pirminio lietuvių kalba išėjusio elementoriaus. Kunigas Bretunus pirminis išvertė lietuvių kalbon bibliją. Tų prūsų darbai, be abejo, paskatino ir kun. Kristijoną Donelaitį prie literatiško darbinimosi lietuvių kalboje. Tuomet vokiškumas savęs nepatrukdavo lietuvių tik delto, kad lietuviškoji bajorija ir kunigaikščiai, Lietuvai susivienijus su Lenkija, polonizavosi ir plėtojo lenkišką kultūrą savam krašte. Lenkystė Lietuvoje, kaip žinoma, buvo augštesnių visuomeninių ir kultūrinių tipų. Vokišką miescionį bei kunigą iš Prūsų, lietuvis miescionis bei praštelis laikė už sau lygų žmogų. Už lenką žiūrėjo kaip į augštesnį už save, kaip lygų lietuviškai ponijai bei kunigaikščiams. Net patys vokiečiai, apsigyvenę nuo seno Lietuvoje sulenkėjo ir iš von Beysen'ų virto Bazėnskiais ir kitokiais.

Delto labai galima tikėtis, kad Vokietija užgriebtame krašte pritaikyti savo ištautinimo arba asimilizavimo politiką, tai iš Lietuvos vokiečių dvarininkų drąsiai galima būtų laukti net padarymo sandoros su socialdemokratija, kad valdžios norams atspriestų.

"Bufferštato idėja vokiečiuose jau giliai įsikiepijus. Reikia pripažinti, kad ta idėja ir priguli

tik vokiečiams. Rusija apie bufferštata, tik apie padarymą bufferštatai Lenkijos, niekad nemanė. Lenkijai ji žadėjo tik laisvę tikėjimo ir kalbos, ir tik rusofilai lenkai tą išaiškino, kaip žadėjamą autonomijos.

"Laimėjusi Vokietija nieko kito ir negalės išgauti, kaip tik sutvėrimą neprigulmingos Lenkijos, o gal but ir Lietuvos, su vokiškais karaliais ant sostų. Taip tur-but yra Vokietijos užsibriežta. Juk nebereikalo ji skirsto karalius ir Lenkijai ir Lietuvai.

"Reiškia, kad iš Vokietijos laimėjimo Lietuvai gali buti perspektyva tapti neprigulminga karalyste, kuri, norėdama paskui tapti respublika, turės pati nusiversti duotą jai karalių."

Lenkai tuo tarpu išreiškia viltį, kad visos tos trys tautos, kurios senovėje sudarė Lenkų "Rzeczpospolitą" — t. y. ukrainiečiai, lietuviai ir lenkai netrukus vėl sugrįžiančios prie tos senovinės Unijos, turinčios "Tautų Sąjungos formą". Mums rodosi, kad jeigu ir Vokietija norėtų sutverti atskirą latviškai-lietuviškai-lenkišką "rzeczpospolitą" — tai vargu lietuvių sutiktų su tuo, išskyrus Lietuvos lenkus, ypač dvarininkus.

Visų šalių socialistai reikalauja, kad pasibaigus dabartinei kare taikos išlygas nustatytų ne valdžios, bet tautos, kad: "Prigulėjusieji vienai šaliai žemės plotai neturi buti prijungiami prie kitos šalies kitaip, kaip tik tai su tų plotų gyventojų sutikimu ir nubalsavimu."

"Visoms šalims, kurios randasi po svetimtaučių valdžia, turi buti duota politiška neprigulmybė, jeigu to reikalaujama tokių šalių gyventojai."

Toks reikalavimas skamba ir Amerikos Socialistų Partijos Taikos Programoje. Mes amerikiečiai lietuviai, jeigu ištikrųjų trokštame spręsti apie savo tautos ateities likimą, jeigu norime prisidėti savo balsu prie Lietuvos autonomijos ar neprigulmybės klausimo iširimo, tai nei Gabrio informacijų biuro, nei Tautos Tarybos tarpininkyste tai daryt negalime. Kaip neutrals šalies gyventojams mums nėra leistina kištis į Europos valstybių konflikto dalykus, bet per šalies Socialistų Partiją, kaip Pasaulio Proletariato Internacionalo narį, mes turime teisę ir galę išreikšti kartu su viso pasaulio, visų šalių socialistais savo reikalavimą, o juk tasai musy, abelnai visy, reikalavimas, regis, visiškai sutinka su visų šalių proletariato reikalavimu, išreikštu ir Amerikos Socialistų Partijos Taikos Programoje, kuri tilpsta šiame "Kovos" numeryje, paduota visuotinam partijos nubalsavimui. Tik tuo keliu mums leistina ir galima kas-nors veikti savo tėvų krašto atečiai.

Antgalo pabrėžiame, kad privalome įsidomėti faktą, jog socialistiškais Internacionalais reiškia ne naikinimą, bet apginimą silpnųjų tautų, kaip priparodo ir paminėtas Amerikos Socialistų Partijos Taikos Programoje išreiktas reikalavimas. Socializmo priešai yra savo tautos geresnės ateities priešais.

Kokiais nebutų konservatyvių valdžių planai bei norai, kokiais nebutų patriotų ir "nacionalistų" išrokavimai, o tautų ateitis priklauso socialistams.

IŠLAKĖ VYNA

Satuose, Kauno gub., vokiečiai išgėrė kunigo Žilinsko vyną. Gerą darbą atliko. Vynas irgi alkoholio nuodai. Užuo! aimanavus delei to vyno, ar negeriau butų, jei musy blaivininkų laikraščiai pasakytų: "Gerai. Tegul alkoholiu nuodijasi vokiečiai, o ne musy dvasiškos asabos".

MOTERIS IR KARĖ.

Atskleiskime dabar aną, šeimyniško gyvenimo paveikslą. Ten mes rasime moterį prie durų, arba paliktą prie vartelių savo darželio, gal su kudikiu rankose. Išskeldama jį augštai, jinau stovi akmenine stovyla pavirtus, kuomet tėvas žvelgia atgal; jis atsižvelgia sykį, kitą, tretį ir dingsta iš jos akių su kelio užsikumu; ji jo nebemato ir gal — niekad nebematys. Mes grįžkime su ją vidun. Kuomet pirmutinis žiaurus smugis pračina ir jos jautrioji širdis ir mintys atsivaizdina savo vyro baimę, nuvargimą, o vėliau gal sužeidimo kančias, ir — o baisenybė — gal mirtį. Nuo šios valandos josios nuolatiniems draugėms tampa šios šmėklos, kurios diena ir naktį jos mintyse vaidinasi per išties savaites laukdama žinios, kurios valdžia nedaleidžia jai pranešti.

Pagalios vieną tylią naktį jai rodos, kad kas paklebena duris — klausos — vėl tas klabinamas: prasiveria langyniū, žiuri... žmogus — kaimynas; bėga atidaro — vienas žvilgterėjimas jo veidan pasako baisingą žinią: — jį likusi našlė ir jos kudikis — našlaitis! Tos žinios gal buti ne visada vienodos: kitur pareina be rankos, kojos, akies bei visai neregys, kurčias, nebylys, išlaužtais šonkauliais, puse veido, vieton stipraus, jau no, linksmo vyro, jai sugrįžta invalidas, ligonis su suirusiais nervais, taip kaip ir jinau pati pasidarė delei ilgo laukimo ir rūpesčio. Ir šiuomi užsibaigia jų malonus gyvenimas, prasideda nepakenčiama egzistencija.

Tik atsivaizdinkime ką reiškia tai, jei mušiai įvyksta apie miestus ar kaimus, kur vaikai ir moteris priversti bėgti iš namų, negalėdami gauti arklų, pervežti jiems reikalingiausius daiktus, kaip va: maistą, drabužius ar šioj-tokį paklodą; kiek pačiame mieste kanuolių šuvis ir granatų sprogimais išžudoma ligonių ir senelių, negalinčių pabėgti; moteris ir mergaitės turi daug neprašomų panikinimo kančių nukentėti nuo kareivių, kuomet anie įsiveržė užima miestus; kareiviai, įkaitę nuo vyno ir pergalės, patįs nežino ką daro: jiems visviena ar moteris, ar kudikis ar senelis, jei tik pasisuko tarpe jų, tai lai nelaukia žmoniškumo iš jų; kaip barbarai pirma visokiais budais kankina iki nenusibosta, o paskui tik mirčia užbaigia jų kančias. Taipgi kokį apsaugojimą nuo rūpesties arba apginimą nuo karės žiaurumu turi tos moteris, kurios laukia su kiekviena valanda gimstančių kudikių! Vengrė, ponija Rosinka Schwimmer, atvykusi prieš nesena Amerikon su pralobomis, delei karės sustabdy mo, praneša, kad skaitlius gimstančių negyvų kudikių yra pasibaistinau didelis, ir ant vietos galime pridėti, kad nelaimingi ir tie kudikėliai, kurie su kančiomis ir nerimasčia motinų jau tapo žiaurios draugijos nuskriausti, pirm jie į save įtraukė kvapą oro, dvokiančio krauju gal paties savo tėvo!

Visi žinome, kad karės laiku moteris, kudikai ir senukai yra vieninteliais atliekančiais visus draugijai reikalingus darbus. Jie turi netik save aprupinti reikalingaisiais dalykais, bet ir aprupinti tą milijoninę minią, kurios svarbiausiu tikslu yra išmušti karės lauke kuodaugiau siai žmonių, turinčių kitokį parėdą, kalbą, valdžią ne to paties valdono, kaip jie patys. Paklauskite jų kareivio, už ką jis mušasi su kitais jam nekaltais žmonėmis, tai jis pasakys, kad del savo tėvynės, del jos garbės ir

apgyrimo savo šeimynos. Bet kur darbininko žmogaus tėvynė? (Čion sakau darbininko todėl, kad prastųjų kareivių didžiūma susideda iš darbininkų kliašos). Pasaulis jo tėvynė — geriau sakant — patėvis arba močiaka. Jis turi tokią tėvynę, kaip laukinis žmogus turėjo — kur maistą jis surasdavo, tai ten jo tėvynė, pakol jis galėjo ten pragyventi, kada maistas išsibaigė, tuomet turėjo jį ieškoti sau kitos tėvynės. Taip jis neturėjo laiko įsimylėti į kokį-nors pasaulio kampelį ir surišti jį su meilėmis atmintimis maionių nuotikių ir įspudžių.

(T. b.)

M. M. Račiūtė-Herman.

KAM GINKLŲ DARBININKAI STRAIKUOJA.

— Bedušiai tie darbininkai! Ką gera jie mislija, kad straikuoja tokiu karštu laiku, kaip dabar? Kaip juos pavadinus, jei ne maištininkais ir išdavikais už straičių rengimą ginklų dirbtuvėse. O, tai čia vokiečių ir austrų darbas tie straičiai. Vokiečiai, rengdami straičių ginklų dirbtuvėse, perkelia karę iš Europos į neutralę Ameriką. Amerika apsiriko, taip ilgai pasitikėdama vokiečiais, kaip do raris ir patriotiškais piliečiais. Ar nemanote, kad vokiečiai kuroso pilietišką karę musų tarpe?

— Ir abelnai darbininkai neturi sąžinės! Savo straikais jie užduoda smugį Amerikos vaizbai ir pramonijai. Panašus Amerikos kapitalistų spaudos aimanavimai atskartoja savaitė iš savaitės nuo to sykiu, kaip prasidėjo ginklų dirbtuvėse straičiai. Už straičius daugiausiai tenka pipirų vokiečiams darbininkams. Jie laikomi už kaizerio tarnus, agentus ir šnipus.

Kiek vokiečiai prisidėjo prie ginklų straičių išsukimo, negalime žinoti. Gal daug, o gal visai mažai. Bet už sakomus straičius nuopelnas priguli ne vienoms vokiečiams. Didžiūnai ir ne-vokiečių darbininkų straičiu, reiškia, ir kiti, be vokiečių, darbininkai turėjo šiojį bei tokią straičių pamatą. Koks gi butų tas pamatas?

Europos šalis moka Amerikos ginklų fabrikantams už ginklus ir amuniciją dabar du syk tiek, kiek už tai mokama taikos laiku. Ginklų dirbtuvės nepajiegia apsidirbti. Dirba dienomis ir naktimis. Pinigų nei suskaičiuoti nestengia. Didesnio uždarbio jau nereikia, kaip tas mirties įrankių gaminimas Europai. Darbininkai mato šitą begalinį fabrikantų uždarbį. Jie gal ir numano, jog tai bjaurus uždarbis. Bet kad kapitalistas gali pinigų kalnus prisikrauti iš jojo, tai kodėl-gi darbininkas negajėtų bent geresnės algos reikalauti? Kodėl jam nereikalauti ir kitų geresnių darbo išlygų, kaip tai, trumpesnės darbo dienos ir tt.?

Straikuoja ne tik Amerikos, bet straikuoja ir Anglijos ir Vokietijos darbininkai, dirbantieji prie ginklų ir amunicijos. Straikuojama todėl, kad norima gauti daugelį iš to milžiniško pelno, kokį turi fabrikantai iš ginklų ir amunicijos dirbimo. Darbininkai jau šiek-tiek supranta, kad karė reiškia tiems fabrikantams rugiapjūtę, o be to, daugumas darbininkų supranta, jog karė dabar rengiama stačiai, kad ne vieny, tai kitų kapitalistų naudai.

C. V.

Trumpa karių istorija: Karaliai kariauja, kareiviai žuva, kunigai laimina, bankieriai pinigų duoda ir turtus susigrobia.

Satyro Užpečkis

VISKĄ VELNIAS GRIEBIA
Monologas

Sakau, ta lietuvių tauta, ta velnio apsėsta ir tiek.

Tik pamislykite: kėlėme, kėlėme tautą; dirbome, dirbome, o kaip niekas neišėina, taip neišėina.

Atsirado jau ir didvyriai: Yčas, Otiec Konstantin, kurie jau ir carienei į ranką gavo pabučiuoti. Jau buvome nudžiugę visi tautiečiai, kad diena už dienos tie du vyrai nueis pas carę, buc ant kelių, paukštį į ranką ir susuks:

"Viešpatie šviesiausias, pasigailėk musų tėvynės Lietuvos. Suteik jai au... au... autonomiją!"

O caras paglostys savo barzdą ir pasakys:

"Tak točno, tak točno... moji dieti!"

Na, ir musų didvyriai butų nušluostę nosis visiems ciciliekams. Butų pasakę: "ką jūs giliojate su savo revoliucija? Šalin socialistai!"

Dabar tas prakeiktas prusas viską pagadino: atėmė veik visą Lietuvą, ir štai tau Jurguti devintinė. Nei caro nei autonomijos.

Iki priselino prie caro tie du gerbiami vyrai, truko apie 50 metų. O dabar, kaip girdejam, tai vokiety su musų kunigėliais žemę aria ir akėja. Stačiai laiko arklų vietoj.

Turiu jums pasakyti, kad Tumas su Olšausku paliepė organizuoti savo locnų vaiską-vyčiuos. Jau, dievui dėkui, suorganizavome kelis pulkus ir jau pradėjome daryti manevrus ant nigerių ir cicilikų, bet dabar viską nunešė šuo ant uodegos. Jau kuomet prusas liks Lietuvos karaliu, ar jūs mislijuote susiņkėsi su tuo barbaru? Ne!

Jam rankos bučiavimas nieko nereiškia. Dabar vėl ims mažiausia 60 metų, kol prisigrūsime prie kaizerio su savo didvyriais. Ar muslinate baltos prieiti prie karaliaus?..

O kad ir prieitume, tai iki prieisime, ims gana daug laiko. Na, o dieve neduok, kad į tą tarpą cicilikai šmakst su savo revoliucija, iškaria visus karalius, tai vėl visas darbas perniek.

Sakau, rodos, žmogus imk ir lišk gyvas į žemę: dirbi, dirbi, kaip nėra nieko, taip nėra.

Atvažiavo Tumas su Olšausku, dėjome pinigų dėl tautos, atvažiavo Yčas su Basanavičium, vėl tas pats. Dabar vokiety viską atims ir Saulės kursuse pradės švarcuoti vokiškai.

Net sarmata man stovėti prieš jus. Tiek darbo padėta, tiek prirašyta, kad socialistai priešingai tautai, net protestai buvo daromi prieš socialistus, o dabar, kad kokius, turėsime pasakyti, kad socialistai turėjo tiesą, jog tie pinigai, kuriuos, sukolektavo Amerikoje Tumas su Olšausku, — eis velniop.

Na, o jeigu jie sukelia savo revoliuciją, tai ir tautiečiai turės jai pritari, nes kitokio išėjimo nebus.

Sako, vokiety kunigams algų nemokės... Tai jau amžinai prapuldys Lietuvą. Kas-gi bus per tauta, jeigu bažnyčios neturės? Išrodys taip kaip šuo be uodegos.

Visa viltis guli ant socialistų. Jeigu jie, pakėlę revoliuciją, atima iš kaizerio Lietuvą, tai dar galima ir tautiečiams pasirodyti. O jei ne, tai eikime, vyrai, ir gulckime į grabą.

Senas Vincas.

Ar katalikas gali buti socialistu?

Taip, nes tamsioj trioboj šviesą uzziebus, apsišviečia vis kampai.

Įžpeckis

IAS GRIEBIA
dlogas
tuyių tauta, tai
ir tiek.
te: kelėme, kė-
rbome, dirbome,
eiseina, taip ne

ir didvyriai: Y-
tantin, kurie ja
nką gavo pabu-
uvome nūdziųg
ad diena už die-
nucis pas carį,
aukštį į ranką ir

iesiausias, pasi-
rynės Lietuvos
au... autono-

stys savo barz-

ak točno... moji

į didvyriai butų
s visiems cici-
pasakę: "ką jūs
avo revoliucija?"

akeiktas prusas
atėmė veik visą
tau Jurguti de-
aro nei autono-

prie caro tiedu

truko apie 50
kaip girdėjau,
i musų kunigė-
ir akėja. Stačiai
toj.

isakyti, kad Tu-
tu palūpė orga-
ocną vaiskų-vy-
ieviu dėkui, su-
lis pulkus ir jau
i maneirus ant
iky, bet dabar
o ant uodegos
orusas liks Lie-
ar jūs mislija-
su tuo barba-

bučiavimas nie-
Dabar vėl ims
nety, kol prisi-
aizeris šio savo
r mislinate bai-
karaliaus?..

tume, tai iki pri-
na daug laiko.
duok, kad į tą
šmakšt su saru-
ria visus kara-
sas darbas per-

žmogus imk ir
ne: dirbi, dirbi,
taip nėra.

mas su Olsaus
sus dėl tautos
u Basanavičium,
Dabar vokiety-
Saulės kursue-
uoti vokiškai.

man stovėti
ek darbo padė-
a, kad socialistai,
net protes-
i prieš socialis-
id kokios, turė-
kad socialistai
tie pinigai, ku-
avo Amerikoje
ausku,—eis vel-

ie sukelia savo
ir tautiečiai tu-
nes kitokio iš-

s kunigams al-
ai jau amžinai
vą. Kas-gi bus
bažnyčios ne-
taip kaip šuo

li ant socialistų
revoliucija, at-
Lietuvą, tai dar
ciams pasirody-
i eikime, vyrų,
ibą.

nas Vincas.

gali būti socia-

amsioj triboj
apsišviečia visi

PASIKALBĖJIMAS DĖDĖS SU POVILU

— Aš noriu, Povil, duoti tau pipirų ir visiems socialistams.
— Už ką, dėdė?
— Už tai, kad jūs sakote, kad nieko neturite su tikėjimu.
— Žinoma, kad ne. Į ką nori, jį tą gali tikėti; socialistams tas neapeina.
— Kaip tai ne, Povil? Kur tik nueik ant prakalbų, vis išgirsi niekinant bibliją ir sykiu tikėjimą.
— Jeigu bibliją niekina, tai dar nereiškia, kad tikėjimą niekina. Tikėjimą yra daug. Krikščionių tikėjimai laiko bibliją už šventą raštą, o ji parašyta puslankinių žydu.
— Ak, kad tu sudegtum, Povilai, pone Dieve duok: šventą raštą vadini puslankinių žydu darbu. Juk Dievas parašė bibliją.
— Ne Dievas parašė, bet puslankiniai žydai! Tuose laikuose nei dievas nemokėjo rašyti. Man išrodo, kad tu, dėdė, neskaitei biblijos. Ar taip?
— Taip, Povil, neskaičiau.
— Tai delko neskaitei?
— Kad kunigai neduoda, Poviluk.
— Taigi ir pasirodo, dėdė, kad kunigai draudžia net bibliją skaityti, tiktai delto, kad skaitydamas datirasi, kad biblija yra ne šventraštis, bet puslankinių žmonių pasakos.
— Matai, Povil, sunku suprasti, ką rašo biblija, todėl ir kunigai neduoda.
— Kad tu, dėdė, vis tiki, kad biblija yra šventa ir negali suprasti, tai aš tau nors biskį parodysiu to šventraščio klaidas.
— Gerai, gerai, Poviluk, tada ir aš kritikuosiu.
— Manau, kad dėdė nors kada skaitėi, kad iš Kanaano žydai nuėjo į Egiptą.
— Taip, Povil, tą žinau, kaip ant delno, nes iš Egipto Maižius išvedė žydellius.
— Taigi, dėdė, buvo žydu 70, kada nuėjo į Egiptą. Ten pagyveno du šimtu penkioliką metų, ir jau buvo pasidauginę žydu net iki trijų milijonų. Po kiek tu manai, dėdė, turėjo pagimdyti kudikių kiekviena moteris?
— Tu kvailas, Povil, ir gana. Juk tu žinai, kad po vieną, kai kada atsitinka po du, labai retai iš dvynų užauga nors vienas.
— Tu mane kvailiu nevadink, pats budamas kvailas. Tu pats pripažįsti, kad moteris negali daugiau vaikų pagimdyti, kaip vieną ir retuose atsitikimuose du. Pagal tą biblijos pasaką, kiekviena žydu moteris turėjo

pagimdyti po šešiasdešimts aštuonis kudikius kas metai, kad būtų iš septynišiasdešimts žmonių per du šimtu ir penkioliką metų išėję tris milijonai žmonių. Na, ar tu tiki?
— O Jėzus storišiasis, kur tu matei, kad moteris tiek pagimdytų kudikių!
— Aš nemaciau, bet, pagal jusų vadinamą šventą raštą, taip buvo. Ar dar reikia kvailiesnio dalyko? Tu sakai, kad dievas parašė bibliją; pasirodo, kad ir dievas buvo neišmanėlis.
— Nosery, Povil, Dievas negalėjo parašyti tokių kvailių žydu.
— Jeigu tu tuomet netiki ir sakai, kad dievas nerašė tokių kvailių žydu, tai tu esi bedievis...
— Kas nori, Povil, gali tikėti, bet aš netikiu ir gana.
— Klausyk toliau, dėdė. Ant trijų milijonų žmonių turėjo būti kasdien po tris šimtus gimimų.
— Žinoma, Povil, kad galėjo būti, ir aš su tuo sutinku.
— Gerai, dėdė, kad jau pradėdi protauti. Biblija sako, kad kiekviena žydu moteris turėdavo duoti savo kunigams po du kerveliu nuo kiekvieno gimusio kudikio. Po tris šimtus gimimų ant dienos, ir nuo kudikio du karveliu, tai bus šeši šimtai karvelių. Ir tuos karvelius suėsdavo žydu kunigai, kurių buvo tik tris šventose vietose. Reiškia, kad kiekvienas žydu kunigas turėjo suėsti ant dienos po du šimtu karvelių. Na, o ką, dėdė, ar suėstum tiek karvelių?
— Ar tu pasiutai, Povil, kas tiek gali suėsti! Negalimas daktas, kad žmogus tiek daug galėtų suėsti.
— Aš pats žinau, dėdė, kad negalima, bet, pagal šventą raštą, suėsdavę tiek. Ar neaišku tau, dėdė, kad biblija yra vien tik šlamštas.
— Teisybė, Povil, kalbi. Turbut, užtai kunigai ir neduoda skaityti biblijos.
— Žinoma, kad delto. Jeigu tu skaitytum bibliją, atrastum tiesiog paleistuvystės kalbas, kokių nerasi nei viename literatūros rašte. Jeigu parašytum tokių paleistuvystės pliauškalų, tai valdžia nubaustų.
— Gerai tau, Povil, kad tu daug skaitai, tai ir žinai daugiau, negu musų prabaščius.
— Kodėl tu, dėdė, neskaitei.
— Matai, Povil, kaip pareinu iš darbo, tuojaus dinkerė po dinerkei ir pasigeriam.
— O ką darot pasigėrę?
— Nugį keikiame socialistus.
K. T. J.

Korespondencijos.

CICERO, ILL.
LSS. 138 kp. savo mėnesiniame susirinkime nutarė paaukauti preso fondan \$2.50. "Moteris ir Socializmas" knygos išleidimui \$2.50. Agitacijos reikalams Soc. Partijos kampanijai 1916 m. — \$2.00. VIII-to rajono reikalams paskolina \$5.00. (Na, draugai, jeigu visi butume tokiais socialistais savo darbu, o ne vien vardu, tai socialistiškas judėjimas nebutų apsnudęs. Draugai ciceriečiai gali būti puikiai pavizdžiu netik musų sąjungiečiams, bet ir visos partijos nariams. R.) Jeigu ir kitos kuopos pasistngtų, tai mes greit išjstume iš tų bėdų, kokios šiandien mus spaudžia. Tik reikia noro. Neprošalį bus paminėti, kad Cicero S. P. Lietuvių skyrius, kol Sąjunga nepriklausė socialistų partijai neskaitytė musų socialistais ir visai niekino, gi dabar tasai skyrius žada susivienyti su 138 Sąjungos kuopa. Kol kas dar nepasiekta geistinas rezultatas, bet yra viltis, kad pasieksime. Tik pasidarbuokime, draugai!
Teisingasis.

ROCKFORD, ILL.
23 d. liepos laikytame nepaprastame susirinkime lietuvių Socialistų Sąjungos, buvo svarstoma gana daug svarbių dalykelių kaslink Socialist Partijos, taipgi ir atsišaukimas "Kovos" administracijos. Nutarta aukauti 10 dol. iš kuopos izdo ir kiek kas gali. Aukos skiriama šiaip: \$5.00 preso fondan ir \$5.00 "Moteris ir Socializmas" Toliaus skaityta laisškai nuo LSS. sekretoriaus J. Stasiulevičiaus, kame pranešama apie drg. Klingos maršrutą. Nutarta surengti prakalbos drg. Klingai taip greitai, kaip bus greitai šiose apie linkėse.
Rockfordiečiai neziuri, kad silpnai eina darbai, veikia kiek gali. Linksmia girdėti.
V. Senas Kareivis.

CAMBRIDGE, MASS.
Draugai, remkime "Kovos" izdą. Cambridge'aus LSS. 71 kp. laikytame susirinkime buvo perkaitas laiskas nuo "Kovos" administratoriaus, kuriame prašoma remti "Kovos" izdą. 71 kuopos draugai vienbalsiai nutarė paaukauti iš savo izdo \$5.00 ir ten pat padaryta kolekta; surinkta \$5.20. Aukavo šios ypatos: K. Beliauskas 35c, A. Valeika, J. Valeika, K. Yasas, B. Matis, K. Treinavičia, J. Vasaitis, A. A. Leveckas, J. Beleckas, K. Valeckas, K. Sabeckis, A. Šmagorius, J. Zulunas, J. Kiškis, G. Kvelkauskas, M. Norkus, J. Vaišnora, K. Vaišvilas po 25c; smulkii aukų 60c. Išviso \$5.20. Iš kasos \$5.00 pasidaro \$10.20. Taipgi draugai 71 kp. pasizadėjo ir ant toliaus pasidarbuoti šiame reikale, rinkdami aukas, neduodami spaudos darbus ir kitokiais budais remdami "Kovos" izdą. Taigi draugai aš kviečiu, kad ir jūs, prigulėdami prie kitų LSS. kuopų neatsiliktumėte nepasidarbavę šiame reikale. Aš manau, kad spaudos darbų mes galėtume parupinti "Kovos" spaustuvei, nes veik kiekvienas iš sąjungiečių priklauso prie kokios-nors pašalpinės draugystės ten prisieina daryt visokius spaudos darbus kaip tai, konstitucijas, plakatus, ligoniams lankyti blankas ir tam panašius. Taigi reikia stengties, kad tie darbai patektų "Kovos" spaustuvei. Lai kiekvienas sąjungietis nepraleidžia nei vienos galimos progos neparėmęs "Kovos".
Draugai! Daugiau vienybės ir energijos, o vienybėj darbas malonus.
Jonas Beleckas.

DES MOINES, JOWA.
LSS. 160 kp. buvo visai susilpnėjęs, bet L. S. ir Dukterų Draugystei 6 d. birželio parsitraukus k. M. X. Mockų prakal-

bas sakyti. Kun. Mockus savo prakalbose, kaip buvo jau laikraščiuose rašyta, pariparodė, kad tik socializmas įstengs pašalinti visą pikta, tai ir 160 kp. žymiai sustiprėjo; dabar turi 13 narių. Tik viena bėda, kad nėra kalbėtojaus musų mieste, kad būtų galima rengti kas mėnuo prakalbas; iš kitų miestų sunku pasiekti, delto kad šis miestas nuo kitų gana toli.
Dabar kuopa gerai gyvuoja; turi savo knygyną. Knygų galima gauti skaityti dykai. Galima gauti kas vakaras po num. 217 S. E. 9th St., Des Moines Ia. pas knygų P. Čapą.
18 d. liepos 1915 m. anglų socialistų buvo parengtas piknikas. Dalyvavo sykiu ir lietuviai. Delai lietaus tą dieną piknikas nevyko; atsibus 1 d. rugpjūčio 1915 m. nedėlioj po pietų, Union Park. Meldžiu visų Lietuvių ir Lietuvių atsilankyti, bus gražių juokų ir pasilinksminimų. Atvažiuodami, ativežkite Lunch Baskets kožnas su savim.
Dukterė Dėdė.

N. S. PITTSBURGH, PA.
Šiomis dienomis atsilankė drg. D. Klinga iš Gardner, Mass., ir laiko prakalbas pasekmingai. Rengia pašalpinės drjos, bet daugiausiai LSS. kuopos. LSS. 55 kp. surengė drg. D. Klingai prakalbas. Prakalbos pirmu kart buvo N. S. Pittsburghe, July 19 d., 1915 m., kur drg. D. Klinga maždaug pariparodė savo kalboje šiandieninės Europos karės priežastis, kad žmonės pjaunas viens kitą, del kokio-nors caro ar kaiserio. Pasakė, "jeigu norim, kad karės pranyktų, bukime socialistais, o tada nebus panašii karių."
Žmonės po prakalbų eidami namo viens kito klausia, kaip ir kokiū budu socialistai panaikins kares?..
Prakalbose dalyvavo gal apie 170 žmonių. Buvo ir deklamacijų.

"Turiu pranešti, kad LSS. 55 kp., susirinkimai atsibuna kas pirmą nedėldienį kiekvieno mėnesio A. P. L. A. svetainėje, 1241 Reedsdale St., N. S. Reikia ištartai vardan 55 kp. A. P. L. A. draugijai širdingą aciū, kad pavelija laikyt susirinkimus dykai.
Rengkime prakalbas, diskusijas, paskaitas ir kitus pamokinius, o tuomi greičiau prieisime prie apšvietos.
Baltas Balandėlis.

JERSEY CITY, N. J.
Žodis saviems draugams.
Jau laikas prabėgo, kada musų kuopa pakilo nariais, net ir veiklumu buvo pasižymėjęs, bet lyg kad audra, rodos, būtų pakilus ir išblaškūs draugų vienybės. Pasizvalgykite nekuri draugai apie save, ant kokios papėdės stovite. Musų kuopa ikišiol dar skaitlinga nariais, nors neperdaug, bet tą burelį reikia dar padalinti į "pelus" ir "grudus". Dabar, mat, daug yra tokių, kurie tik socialistu vardą nešiojasi delto, kad socialistu vardas yra garbingas, ideališkas, kurį kožnas susipratęs darbininkas gerbia, bet pas mus kaip tik yra priešingai: atrasime tokių, užklaudami ar priklauso prie LSS. kuopos? — Tai kažin? — atsako, nežinodamas. — Ar užsimoki į kuopą? — Ne! Tai tau ir narys! Seniems draugams, kurie žino delko jie socialistai, reikėtų atkreipti daugiau atydos ir gerbti savo organizaciją. Norėtūsi tarti žodį tvirtimes nariams, bet lyg kad liepia mintis dar palaukti. Nes dabar laikas yra patogus ir geras, o augusto 7 d., vakare, LSS. kp. nariai susirinks ir apsvarstys dalyką. Nors nenoriu tikėti, bet atsisiras tinginių. Draugai ir draugės atkreipkite atydą ir bukiete ateinančiam susirinkime. Jūs nežinote, kiek veikia slaptoji agitacija prieš mus ir juodina mu-

šų vardą ant kiekvieno žingsnio. Lauksiu, kiek pas drg. pasirodys energijos veikimui. Kp. Narys.

MAHANOY CITY, PA.
Pranešimas Visuomenei.
Šiuomi pranešame lietuvių visuomenei, kad apsisaugotų tokių žmonių kaip Antanas Paškevičius, apie 30-čio metų esuomio, šešių pėdų ir 1 colio augštumo, šviesaus veido ir gelsvų plaukų. Jis priklausęs nekuri laiką LSS. 46 kuopoj. Sykiu su V. Kurtinaičiu gyven-damas vienuose namuose, jis paėmė iš V. Kurtinaičio kišeniuomo 60 dol. pinigais, auksinį žiedą, vertės 14-kos dolerių ir išvažiavo, nuskriaudęs netik V. Kurtinaičį, bet abelnai ir visos kuopos vardą sutepė savo nedoro darbo purvais. Delto pranešu ypač visom LSS. kuopoms ir draugams, kad tokį žmogų neįsileistų savo tarpan, arba, jeigu kur į kuopą įstojo, prašiniuti jį iš musų organizacijos kaipo kriminališkai prasizengusį.
V. Kurtinaičis.

CEDAR RAPIDS, IA.
Čionaitiniai katalikai pastaruoju laiku, kad subruzdzo prieš socialistus, tai net iš jų tarškynių protas baigia išgaruoti; nors tose jų atrškynėse ir taip to proto visuomet yra "short", na, o dabar tai jau ir visai "good bye".
Mat, šiame miestelyje neseniai susitvėrė LSS. 239 kp. tikslu, kad praplatus lietuvių tarpe moksli ir apšvietą ir nurodžius kokiū budu būtų galime išsigelbėti iš po kapitalistiškų žabanų. Na, o čionaitiniai katalikai, kaip tik tam ir yra priešingi, be abejonės, jeigu atsirastų kas-nors pamokinti juos, kaip ir kokiū budu būtų galima greičiau išmukti baikutę rudžio, — tai tas jiems būtų "all right", o mokslas — kamgi jiems reikalingas?
Čionaitiniai "kirvakočiai" stengiasi primesti mums, socialistams katalikų nuodėmę ir ve, kaip rašo "Ka-ko" N 170. korespondencija iš C. R., Ia., po kuria pasirašo Kirvia-Kotas. Girdi, "vienas iš bedievių užmušė Petrą Gedaitį ir tą įsiai padaręs iš godumo, kad apilėšus jį", o tai vis esą beždžioniško mokslo pasekmės.
Dabar mes pažiūrėsim kiek toks "kirvakotis" supranta ir kiek jo korespondencija yra teisinga. Mes visi gerai žinome ir visi tie, kurie pažįsta žmogūdį pasakys, kad įsiai buvo katalikas, uolus rudžio maukėjas ir didelis kartožinikas, — tai jau viena melagystė, kad toks žmogus, ką-nors bendra turi su "bedieviais", o antra tai, kad užmuštasis yra ne Petras Gedaitis, o Konstatntinas Getovtis. Kaslink "beždžionizmo" mokslo pasekmės, tai tas tiesa, nes katalikai tikrai ir pildo beždžionišką moksli, beždžioniškai, tikriaus sakant, žvėriškai elgiasi. Dieviško mokslo išpažintojai, net ir ji apaštalai, kaip ve: Macochas, Smidtas, Richardsonas, priskaitant prie jų šimtus kity kunigų net ir patį popiežių Benediktą 9-tą yra atsižymėję žvėriškais savo darbais, tai nuo girtuoklio ir kazirniko kataliko nieko žmoniško ir negalima reikalauti, kaip tik kriminališkų ar žvėriškų darbų, kas yra dieviško, o ne bedieviško mokslo paseme.

Taip aną dieną einu gatve, pamačiau burį lietuvių — net man gėda juos priskaityti prie savos tautos, nes tai ne civilizuoti žmonės, tikriaus sakant apsvaigusios beždžionės... Patarčiau "Kataliko" korespondentui nuvykti ton 6-ton gatvėn ir pasiklausti kas tie sutvėrimai, o patirs, kad tai tikriausi katalikai, kuriems mokslas nereikalingas. Gal gėdinsis didžiutiesi ir girtiesi tais savo broliais, kaip turėtų gėdintis jų ir tas patarsai Dievas, kurį tobulu žmogu-

mi atsvaizdina sau katalikai. Jeigu tai dieviško arba kunigijos ir klerikalų mokslo aukos, tai jau "bedievišku" moksli žmogus tik pasidžiaugti gali.
Z. Sungaila.

E. VANDERGRIFT, PA.
Sis miestelis "Kovos" skaitytojams turbut yra suvis mažai žinomas, nes jokias žinutės iš šio kampelio niekad "Kovoje" nepasirodo, tarsi čia lietuviai nieko neveiktų. Bet prisiziu-rėjus arčiaus, matosi, kad ir jie kiek leidžia spēkos ir laikas, veikia. Štai D. L. K. Vytauto draugystė pradėjo statyti savo namą. Name rasis knygynas, maudyklės, svetainukė susirinkimams laikyti ir didelė svetainė su estrada, kur bus galima ir teatrai lošti.
LSS. 96 kp. per porą metų vos gyvavo, dabar pradėda pasirodyti net savo viešais darbais. Štai 17 d. liepos kuopos Teatraiškias Ratelis pirmu kartu sulėšė 3-jų veiksmų tragediją. "Kerštinga Meilė". Savo roles pagirtinai atliko, ypač drg. J. Sarafinas (Ozgio rolė) ir F. Kemeziutė (Myldos rolė), Mamma (Fr. Ročkailis), Onytė (P. Kazakevičiūtė) ir Liudnysė (M. Zalonskaitė) irgi kaipo pirmu kartu pasirodžiusieji scenoj lošė pagirtinai. Režisieriaus drg. K. J. Bizauskas. Eiles sakė M. Zalonskaitė. Prieš lošiant drg. K. J. Bizauskas skaitė paskaitą temoje "Karė ir tautų apgini-mas".
Gryno pelno teatras atnešė apie \$17.00, kurio dalis skiriama L. S. F.
Publikos buvo nemažai, ir ji išreiškė savo užsiganėdinimą garsiu delnų plojimu.
Meno Sesytė.

GIRARDVILLE, PA.
Keliatas žodžių kuopos draugams.
Žinote, draugai, kad tarpe musų iskildavo ginčai ir nesusi-pratimai, ir vis delci buvusio organizatoriaus, kuris vis duodavo tam priežastį. Nekalbant apie tai, kas kuopos nariams yra žinoma, noriu kuopos draugams, kurie net delto atrpatro lankyties į mitingus, kiti sako, verčiau pavieniais prigulėšii prie Sąjungos — noriu pastebėti, kad priimtas referendumas neleidžia pavieniais buti ten, kur yra kuopa. Del vienos ypatos netakti-ngumo negalime kritiė iš kuopos, tai net neišmintinga leisti save išvaikyti vienam žmogui. Geriau lai jis viens pasitraktia iš musų tarpo, jeigu musų vienybė ir sutikimą ardo. Delto visus draugus kviečiu į ateinantį susirinkimą, kad sutvarkyti savo reikalus, taip. idant vienas asmuo nekrikytų musų solidariško bendro darbo, darbo žmonių kliasos gerovei.
Į darbą draugai! Tik vergas nusimena ir nuleidžia rankas, mes esame kovotojais ir ateties budavotojais, todėl mums būtų gėda nusiminti. Butinai visi dalyvaukime susirinkimuose.
Org. J. Lukas.

KLAIĐŲ ATITAIŠYMAS.
"Kovos" N 28, Sąjungos reikaluose, pasakytą: "mes LSS. 230 kuopa pritariame 73 kuopos sumanymui" — turi buti 238 kuopa.
V. A. Mačiulis.
"Kovos" nr. 30 tilpo atsišaukimas į VIII-to rajono kuopas. Turi buti į VII-to rajono.
K. A. Genys.

REDAKCIJOS ATSAKYMAI.
N. Jonuškai ir F. K. Vabalui.
— Mums rodosi nėra reikalo daugiau šnekėti; drgo Vidiko straipsnyje atsakya smulkmeniškai į tą V. K. referendumą.
Korespondentui. — Ginčijimuisi dalykas permenkas.
S. Pieteriui. Prisiųskite teismo nuosprendį — galima bus kartu patalpinti.

Partijos Reikalai.

SOCIALIST PARTY REFERENDUM "B", 1915.

LSS. kuopų sekretoriai ir pavieniai nariai gaus nuo Socialist Party valstijos arba lokalo sekretoriaus (pasekmes sugrąžinti tam, kas prisiuntė blankas), blankas partijos referendumo "B", 1915 metų. Kuopų sekretoriai gaus tiek blankų, kiek yra kuopoje pilnai išsimokėjusių narių (sekamos taisyklės reikia prisilaikyti su visais partijos referendumais) ir tik pilni nariai galės balsuoti. Todėl kuopos sekretorius, aplaikęs tas blankas, privalo kuogreičiausia išdalinti savo kuopos pilnieiems nariams, kurie kiekvienas balsuos atskirai ant pridutos blankos ir visi savo balotus turi sugrąžinti kuopos sekretoriui ne vėliau, kaip 5 d. rugsėjo.

Kuopų sekretoriai surašę visus balsavimus ant vieno iš tų pačių balotų (tai yra sutraukę visus balsus: kiek už ir prieš visoj kuopoj), turi sugrąžinti tas pasekmes tam sekretoriui, kuris prisiuntė ne vėliau 7 d. rugsėjo, 1915.

Tų kuopų sekretoriai, kurie aplaikė blankas nuo valstijos sekretoriaus, turi sugrąžinti valstijos sekretoriui ne vėliau 9 d. rugsėjo, 1915.

Jokių blankų į partijos nacionalinį ofisą siųsti negalima, bet sugrąžinti tam, kas pridavė.

Šį vertimą išsikirkite arba nenumeskite šį "Kovos" numerį, kad gavę anglišką balotą žinotumėte jo reikšmę ir kaip balsuoti.

Po balotų balsuotojas turi parašyti: Lokalo vardą (Pav., Philadelphia, Branch—Lithuanian, State—Penna, Date—(data, kurioje balotas išpildomas), Signature (Parašas to, kuris išpildo balotą), kuopos vardą (paprastai—Lietuvių), valstijos vardą, datą ir pasirašo. Kuopų sekretoriai, padarę sutraukę visų balsų, pats pasirašo, ir duoda susirinkimo, kuriame suskaičiuoti balsai, pirmininkui pasirašyti, o jei pats vienas balsus suskaičiuo—tai organizatorius patvirtina savo parašu.

Balsuoti reikia už ir prieš, kaip kad parodyta. Ant angliško baloto parašyti (kiekvienam balsuotojui) "Yes" (už) arba "No" (ne—prieš).

Seka referendumas: Manifestas prieš karę ir taikos programa priimti Am. Socialistų Partijos Nacionalinio Komiteto suvažiavime 9-14 d. gegužio, 1915.

MANIFESTAS PRIEŠ KARĘ.

Ivyko didžiausia žmonių istorijoj krizis.

Europos civilizacija praryta. Pasaulio taika išgriauta iš pamatų. Žmonių giminės ateitis pavojus.

Artimiausias karės priežastis lengva suprasti. Pirmesniųjų karių taikos išlygos, kurios sutvėrė nuolatinę neapykantą ir auklėjo atkėrimo mintis; imperializmas ir prekybos lenktynės; Trijų Susivienijimas ir Trijų Sandora (Triple Alliance ir Triple Entente), padalinantieji Europą į du priešų abazus; slaptos diplomatų intrigos ir demokratijos stoka; milžiniškos kariuomenės ir laivyno įrengimo sistemos; baimė ir neuzsitikėjimas, kuriuos auklėjo ir skleidė šovinistų spauda visose šalyse; galingi ginklavimosi būdai, kurie turi gausią rugiapūtę iš grovimo ir mirties, — visos to aplinkybės lošė savo pragaistingą rolę. Bet visų šitų dėsnių užpakalyje glūdi dilemsnės ir pamatinės priešastys, priešastys, įleidusios šaknis pacioje kapitalistinės išdirbystės sistemoje.

Kiekviena kapitalistiškoji šalis ant žemės kamuolio išnaudoja savo gyventojus. Algos, ku-

rias darbininkai gauna, yra nepakankamos, idant jie galėtų nusipirkti visą, kas reikalinga tinkamam jų gyvasčių palaikymui. Susirenka perviršis pagamintųjų reikmenų. Kapitalistai nepajiegia visa to suvartoti. Tai turi būti išvežama svetimosna šalisna.

Kiekvienoj kapitalistiškoj šalyj darosi vis sunkiau ir sunkiau kapitalistams su nauda įdėti sukuoptąjį kapitalą į pramonės savo lochoje šalyje, kur žmonės yra išnaudoti ir kur išnaudojimo priemonės yra pilnai išsemtos. Kapitalistai yra nuolat priversti įieškoti naujų užrubežinių laukų savo kapitalo įdėjimui.

Daugelyje Europos šalių, kurių plotas aprubežiuotas ir tirstai apgyventas, gamtinio turto šaltinių neužtenka, kad patenkintų didelius pramonijos reikalavimus. Kapitalistai turi įieškoti naujų žaliųjų medžiagos šaltinių mažiau išvystytose užrubežio šalyse.

Iš čia kyla prekybiniai susirėmimai tarp šalių, varžymais įgijimui svetizemių kolonijų, pastangos apgynimui ir išplatimui užmarinių "nuosavybių"; imperializmo politika, susidurimai delei vaizbinės pirmenybės, kurie eina vis didyn ir didyn, besiplėtojant šalims ir besisaurinant galimoms užkariauti vietoms. Iš čia kyla kasmet vis didesnio ir baisnesnio ginklavimosi politika. Iš čia kyla strategika, slaptosios diplomatijos intrigos iki, ant galo, visas pasaulis tampa įtrauktas mirtinon kovon delei pasaulio rinkos užėmimo ir kontroliavimo.

Tuo budu kapitalizmas, ne išvengiamai vedantis prie vaizbinųjų lenktynių ir imperializmo ir veikdamas su pagalba dabartinės valstybės su josios didžiūpsiginklavimu, paslapptomis diplomatijomis ir nedemokratiškomis valdžiomis, — logiškai veda karės linkui.

Reakcjinės valdančiosios klasišos kartais taigpi ir tyčia įstumia šalis karėn tuo tikslu, kad nuslopintų progresivius judėjimus, sutvertiant klaidinančią patriotišką sujudimą ir tokiu budu nukreipiant darbininkų klasią nuo tikrųjų josios reikalų. Virš to, kapitalistai vartoja kiekvieną karę tam, kad sunaikintų organizuoto darbininkų judėjimo spēkas.

Daugiau kaip per pusę metšimčio socialistų judėjimas perserginėjo pasaulį apie šitą grasinusią tragediją. Visų šalių socialistai iš paskutiniųjų pajiegy darbavosi, kad prie to nedaleisti. Bet į persergėjimą nebuvo atkreipta domos, ir socialistų propaganda prieš imperializmą, militarizmą ir karę buvo ignoruojama valdančiųjų klasių ir visų šalių žmonių didžiūmos.

Šiandieną mūsų pranašavimas net pergreitai ir pertragiškai išsipildė. Karė su visais savo baisumais jau atėjo.

Ir ji atėjo, kaip logiška ir neišveigtina kapitalistų sistemos spēkų pasekmė. Ji atėjo, nepaisant socialistų ir darbininkų judėjimo protestų ir persergėjimų ir, pagalios, priešais norą daugelio pačių kapitalistų. Jei šita neapsakoma tragedija parodys pasauliui, ypatingai visų šalių darbininkams, tikrasias ir pamatinės karės priežastis, taip kad tas priežastis prašalinius, žmonės galėtų toliau gyventi santaikoj, — tai šita karė gali būti verta savo iškaščių.

Jeigu gi, antrą vertus, žmonės pasiliks aklai, nežiurint baisesios šios karės pamokų, ir paliks pasaulio likimą rankose besąžiningų, karę kurstančių kapitalistų-valdonų, — tada tai tikrai šita pasaulinė karė būtų prakeiksmas be išpirkimo. Nes, jeigu priežastis, kurios iššaukė šitą karę, bus paliktos veikmeje, tai šita karė dar nebus paskuti-

nėji. Ji bus tiktai pirmoj eilėje dar baisesnių ir tragiškesnių karių, iki vienas galingas ir baisesniškas imperializmas nesumirskys pasaulį kraujuose ir neuždės žmonėms ant sprando bjauriausią vergiją. Vienas tiktai socializmas galų-gale paliuosuos pasaulį nuo susinaikinimo pavojaus.

Todėl augščiausia šios valandos pareiga mums, viso pasaulio socialistams, yra kviesti pasaulio darbininkų spēkas prie agresivio, be nusileidimo pasipriešinimo visai kapitalistų sistemai ir kiekvienam josios mirtingiausių vaisių pavidalui — militarizmui ir karėi; stiprinti darbininkų klasišos vienybės ryšius; gilinti susipratusios tarptautybės upelius ir apšaukti pasauliui steigiančią, budavojančią, programą, vedančią linkui nuolatinės taikos.

Amerikos socialistai ištiesia draugiškumo ranką savo nelaimingiems broliams visose šalyse, dabar karės draskomose, tiems kankiniams ir aukoms kriminalės sistemos, kuri juos nubloškė į brolydystės pjovynes. Mes siunčiame jiems mūsų nepajudinamą įsitikėjimą į pasaulinai-plačią klasių kovą, į tarptautinį socializmą ir į žmonių brolybę. Mes apreiškiame savo pasiryžimą susivienyti su jais darbe suorganizavimo išnaujo Socialistų Internacionalo ant tokiu pamato, kad toliau jis negalėtų būti išjudintas, kad ir smarkiausiomis kapitalistų susirėmimų audromis.

Mes atsišaukiame į viso pasaulio socialistų ir darbininkų spēkas ir į visus, kuriems brangus teisybės idealai, pasitikėdami, kad iš šio didžiojo gaisro pelenų pakils gilesnis internacionalizmas ir didžioji demokratija ir santaika.

Už ..... Prieš .....

AMERIKOS SOCIALISTŲ PARTIJOS TAIKOS PROGRAMA.

I. Pasibaigus dabartinei karėi, taikos išlygos turi būti paremtos sekančiais dėsniais:

1. Jokių karės atlyginimų.
2. Prigulėjusieji vienai šaliai žemės plotai neturi būti prijungiami prie kitos šalies kitaip, kaip tiktai su tų plotų gyventojų sutikimu ir nubalsavimu.
3. Visoms šalims, kurios randasi po svetintaučių valdžia, turi būti duota politiška nepriulgumbė, jeigu to reikalauj tokių šalių gyventojai.

II. Tarptautinė Federacija—Susivienytos Pasaulio Valstijos.

1. Tarptautinis kongresas su įstatymdavystės ir valdymo galė tarptautiniuose reikaluose ir su nuolatiniais komitetais vietoj dabartinės slaptosios diplomatijos.

2. Specialė komisija svarstyimui galinčių įvykti tarptautinių ginčų. Tokių komisijų nuosprendžiai turi būti įvykdyti be ginklų pagelbos. Kiekviena komisija turi paliauti gyvavus, kaip tiktai bus išrištas specialis klausimas, kuriam jinau buvo sušaukta.

3. Tarptautinė nuosavybė ir kontrolė ant strategiškų vandens kelių, kaip ve: Dardanelių, Gibraltarų siaurumos ir Suez, Panamos ir Kielio kanalų.

4. Jurių neutralizacija.

Už ..... Prieš .....

III. Nusiginklavimas.

1. Visuotinas nusiginklavimas trumpiausiu laiku, kaip galima. Pirm visuotino nusiginklavimo.
2. Panaikinti ginklų ir karės amunicijos išdirbimą privatiuam pelnui ir uždrausti gabenti ginklus, karės intaisus ir reikmenis iš vienos šalies į kitą.
3. Prie jokių aplinkybių neišleisti ginklų išdirbimo.
4. Jokių pinigų neskirti iš

valstijų izdo kariuomenės arba laivyno reikalams.

Už ..... Prieš .....

IV. Demokratijos išplėtimas.

1. Politiškoji demokratija. (a) Slaptosios diplomatijos panaikinimas ir demokratiškas tarptautinės politikos kontroliavimas.

(b) Visuotina vyrams ir moterims balsavimo teisė.

2. Pramonijinė demokratija.

Pamatinės drauginės permainos visose šalyse panaikinimui ekonominių karės priežasčių, tokių, kurios būtų pritaikytos laipsniškam atėmimui pramonijos ir vaizbos vedimo iš neuzsitikėtinų kapitalistų klasišos rankų ir atidavimui žmonėms, idant šie tai bendrai vestų patenkimui žmonių reikalų, o ne privatiuam pelnui, kooperatavime veikime ir sutartinėje, o ne varant konkurenciją ir keiliant karės.

V. Artimiausias darbas.

Tuojaus turi būti daroma energiškos pastangos per visų šalių Socialistų partijų organizacijas, kad užsitikintų visuotinę socialistų ir darbininkų organizacijų ir tikrųjų taikos draugų parėmimą šiai programai. Už ..... Prieš .....

Šis referendumas atskirai nebus kuopoms siuntinėjamas, todėl kuriems angliškas nesu-prantamas, gali pasinaudoti šiuomi iš "Kovos".

J. Stasiulevičius, LSS. Sekret.-Vertėjas.

Sajungos Reikalai.

VIEŠAS PRANEŠIMAS.

"Kovos" nr. 27 tilpo viešas LSS. 51 kp. pranešimas, kad jinau mane prašalino iš Sajungos, ir kad trečiųjų teismas J. Stankų nuteisė.

Taigi pranešu jums dragg. sąjungiečiai, kad 51 kp. manęs iš Sajungos dar neprašalino, nes neturėjo teisės tai daryti. Trečiųjų teismo mano su kuopa dar jokio nebuvo ir kad tas viskas, kas buvo rašyta, yra gryna neteisybė Juozas Stankus.

ATSAKYMAS IR PAPEIKIMAS LSS. 3-ČIAI KUOPAI.

LSS. 3-čiai kuopai atsakius ką-nors turėti su mūsų kuopa, esame priversti atsakyti per "Kovą".

LSS. 56 kuopa susirinkime, laikytame 18 d. liepos, rado reikalingu dalyku apgint mūsų kp. rašt. J. S. Mažeiką nuo primetamų jam "užsipuldinėjimų". Jūs skaitot "užsipuldinėjimų", papeikimą, kurį mes turėjome 3 kuopai pasiųsti už 11 bal. iškirstą "šposą". Taigpi jus kreipiatės pirma pas pabėgėlį S. A. Mockytį, ir savo visus 56 kp. laiškus pasiunčiat tai ypatai, kuri nuo 25 d. bal., nieko su 56 LSS. kp. neturi?

Ar nebūtų buvę geriau, kad butumėt paaiškinę drg. J. S. M., kuris buvo 56 kp. igaliotas jus užklausti.

Dabar pasakysime, kas mus priverė užklausti apie to vaikino neistikimybę. Kada jis tapo užklaustas pasiaiskint, kaip jis rašė 3-čiai kuopai, tai jis atsako: "Gal laiškas užsimetė kra-soj", per tai mat ir nepasiekė? Antra, tai "Ateitis", kurią jis pasiuntė J. S. Mažeikai 3 d. liepos J. S. M. peržiurėjęs rado daug jo plunksnos rašymų, kur socialistai pasmerkimai, kam kovoja su "V. L.", Z. Jankausku ir Co. Be to, labai nešvari melagystė iš Youngstown, kur rašoma, kad angly socialistai buvo parsikvietę D. Golstein iš Bostono, Mass (?), kur visiems zinoma, kas tas žydys yra.

Šitie visi jojo pasielgimai ir davė mums paabejoti, kad jis galėjo neparasyti ir atsakymo, jog 56 kuopa sutinka surengt prakalbas, ant nuskirtos dienos. Delto pas mus ir nepri-buvo M. Dusevičius. Antgalo

S. Markauskas žada painformuoti plačiąją visuomenę apie J. S. M. Turim pasakyti, kad turite reikalą su visa 56 kp., o ne su J. S. M.

LSS. 56 kuopos valdyba: Pirm. Št. Balčiūnas, Rašt. J. S. Mažeika, Izd. A. Abazorienė.

ŽODIS BROOKLYNO SOCIALISTAMS.

Kiek laiko praėjo, "Laisvė" šaukdavo, kad laukia mus didelis darbas viename tai kitame New Yorko priemiestyje. Bet šauksmas pasiliko šauksmu.

Kuopos, kurios yra stipresnės, tankiai surengia prakalbas, bet silpnos kuopos to negali padaryti.

Paimkime Yonkers, N. Y. Tenai kuopa vos tik gyvuoja. Tenai žmonės yra labai tamsūs. Kuopa silpna, negali surengti prakalbų, nes rengiant prakalbas pasidaro iškaščiai. Kuopoje budami keli nariai kokį sykį gali parengti prakalbas, tačiau ir jiems nusibosta ir atima energija, kada niekas nepagelbsti. Rodos LSS. 19 kuopai būtų nesunku parengti prakalbas, taigpi ir 52 kuopai. Bet ar tos minėtos kuopos stengiasi tai daryti?

Bayone, N. J. kuopa ir jau beveik mirus! Ar ne kaltė yra brooklyniečių, kurie nesistengia rengti prakalbas.

Juk kalbėtojų yra, netoli davaziuoti, iškaščiai maži, vienok jiems kalbėtojais nerupi.

Draugai! Ar ilgai busite apsilėidę ir nesistengsite gaivinti silpnai gyvuojančias kuopas. Sukrskite, o vaisiai bus geri.

Raudona davatka.

KAIP IR SAJUNGOS REFERENDUMUI.

Laikytame susirinkime, 11 d. liepos, 1915 m. LSS. 187 kp. Harrisburg, Pa., kad kaip Sąjunga rengs maršrutą per visą Sąjungą, kad kalbėtoju būtų vienas centro darbininkų: vienias iš redaktorių arba sekretorius. O į jų vietą pasamdyti kitą jų darbą atliktų.

Kad su tuomi pakelti Sąjungos autoritetą ir "Kovos" kaip tarpe kuopų, taip tarpe narių, o ypač atkreipti atydą visos lietuviškos visuomenės.

Štai ką praktika parodo. Visados rengiant prakalbas žmonės, klausia, kas kalbės, "ar tas, ką rašo Tėvą su Maikiu?". Kitas vėl, "Ar tas, ką ridziku ir su Rožyte?" Ir abudu sakosi dar niekad nebuvę ant prakalbų, bet dabar jie tikrai ateitų, jei tie rašėjai kalbėtų. Treti vėl taip sako: "Ot, kad atvažiuotų tas, ką Povilą su Dėde rašo, tai norėcia girdėti ką jie gali pasakyti".

Tas parodo, kad mūsų redaktoriai turi labai didelę įtekmę lietuviškoje visuomenėje.

Ir tokis maršrutas geriausiai pasisektų, kad būtų "Kovos" redaktorius už kalbėtoją. Tas maršrutas paliktų labai didelę žymę visuomenėje.

187 kp. valdyba: Sekret. A. Lietuvninkas, Fin. sekr. J. Žiugžda, Izdinink. B. Aluzas.

PROTOKOLAS LSS. 3-ČIO RAJONO, 25 KONFERENCIJOS.

Konferencija atsibuvo 27 d. june, 1915 m. A. P. L. A. svetainėje, McKees Rocks, Pa. Prasidėjo 10 val. iš ryto. Dele-gatų nuo kuopų su mandatais dalyvavo 11, 5 rajono komiteto nariai, 1 Veik. Kom. narys ir 1 surengimo baliuaso komisijos narys, — viso su sprendžiamais balsais dalyvavo 18.

Iš organizatorius raporto pasirodė, kad 3-čiam rajone yra 11 kuopų, gerai gyvuojančių, ir 3 silpnai, su 162 pilnais nariais. Nutarimai: 1. Dauguma balsų išneštas papeikimas surengimo baliuaso

ir teatro komisijai, už sulaužymą 3 rajono referendumo: duodami spausdinti plakatus privatiškai spaustuvei, o ne "Kovai".

2. Nutarta drg. B. K. Kondrotavičiui neduoti sprendžiamo balso rajono reikaluose, pakol neatsilygins 3-čiam rajonui padarytą nuostolį, (bei nedalyvaus pasiaiskinime prieš 1 rajoną).

3. Kad kiekvienas narys mokėtų po 5 centus į metus į rajono izdą, (tas punktas eis rajono referendumui).

4. Rajono komitetas turi suteikti patarimus reikalaujančioms kuopoms vedime reikalų su Socialistų Partija, valstijų arba pavietų skyrtais.

5. Nutarta dauguma balsų, dalyvauti Lietuvių Tautos Tarbyboj, jeigu ji nebus priešinga socialistų principams, bet jokia budu neiti su ja ant kompromisų.

6. Kaip atsinešti link S. Simkaus delei aukų rinkimo, nutarta aukaujant reikalauti, kad pinigai būtų siunčiami, per Lietuvos Selpimo Fondo izdinišką.

7. Kaip atsinešti į amerikoni-zavimo dieną (t. y. 4 d. July), nutarta, kad socialistai neprivalo dalyvauti tose ceremonijose.

8. Užklausti drg. J. Perkuno, kaip ten su jo byla, kad nieko negirdėt.

9. Ant antro maršruto už kalbėtojų kviesti moterj.

10. Sekančiai konferencijai vieta nutarta vėl McKees Rocks, Pa.

LSS. 3-čio rajono sekretorius, J. Andrikonis.

PASEKMĖS LSS. VII RAJONO PRAKALBŲ MARŠRUTO DRG. T. J. KUČINSKO.

25 d. birželio prakalbos atsibuvo Wilkes-Barre, Pa. Žmonių buvo mažai, nes lijo smarkus lytus. Aukų lėšų padengimui surinkta \$1.20.

27 d. birželio prakalbos atsibuvo Pittston, Pa. Žmonių buvo daug. Lėšų padengimui aukų surinkta \$5.38. P. Klevelis aukavo 50c.

29 d. birželio prakalbos atsibuvo Inkerman, Pa. (Valley View Parke). Žmonių buvo nemažai; aukų lėšų padengimui surinkta \$1.85.

2 d. liepos prakalbos atsibuvo Luzerne, Pa. Žmonių buvo nemažai, aukų lėšų padengimui surinkta \$2.80. A. Marsimonis ir J. Kazakevičius aukavo 50c; Al. Belža 25c.

4 d. liepos atsibuvo prakalbos Scranton, Pa. (įžanga buvo 10c). Žmonių buvo nedaug. Kiek liko pelno rajonui, nežinau.

Viso aukų surinkta (be Scranton) \$11.23.

Kadangi jau buvo karščiai 1 ike maršruto, tai ir pasekmės nebuvo taip geros, kaip kad pirmiaus buvusių maršrutų VII Rajono.

LSS. VII Raj. Organ.

V. Andrulevičius.

SAJUNGIEČIŲ DOMAI.

Jau skaitytųjų didžiūmai yra zinoma iš korespondentų pranešimų, kad iš Lawrence'o LSS. 64 kp. narių susitvėrė bendrovė su tikslu, kad nusipirkti keliatą akrų žemės ir pasistatyti svetainę: įstaitysiti lietuvišką parką, kur vietos ir apielinėks jauni-mas galėtų vasariniam sezone rengti piknikus, prakalbas ir kitokias išvaziavimus. Šis sumanymas buvo LSS. 64 kp., bet nėsant kp. turtingai, be sutvėrimo bendrovės įvykdinti jį pasirodė negalima. Trumpu laiku susitvėrė bendrovė, surado tinkamą vietą ir pereiną vasarą nusipirko 6¼ akr. grazilais medžiais apaugusios žemės. Mokėjo po 200 už akrą. Šį pavasarį jau pasistatė svetainę del šokių 55 pėdų ilgio ir 35 pėdų platumo. Prie galo svetainės pradūrė puikų kambarį del pardavinėjimo: sodės, ice cream'o ir

tt. apačioj yra sklepas ir jame šulfnys. Svetainės pastatymas lėšavo \$200. Esant narių mokančių darbo ir jiems viską tvarkant ir patį atliko visą darbą, delto pigiau lėšavo. Svetainė yra apdrausta ant \$2000.

Dabar jau yra rengiami išvažiavimai ir šokiai.

Birželio 5. m. laikytame susirinkime Lietuvos Socialės Kempės Bendrovės padarė nutarimą, kad kiekvienas Sąjungietis (turintis aiškų kp. paliudijimą ar kuopa, gali pirkti iš L. S. K. B. šerū. Sulyg šio nutarimo L. S. K. B. kviečia visus Sąjungiečius ir kuopas, kas nori ir gali, nusipirkti po vieną ar daugiau šerū. Tą padarydami, sąjungiečiai pagelbėtų L. S. K. B. istaišyti puikų parką. Vietiniams lawrentiečiams tokis milžiniškas darbas šiame bedarbės laike yra persunkus. Šerai yra padaryti po \$10.00. Istojimo \$1.00 (vėliaus bus pakelta).

Kad parodyti L. S. K. B. sieki, zemiau paduodame svarbesnes istraukas iš konstitucijos.

1. Siekis:— Energiškas platinimas socializmo idėos.

2. Nariai šios bendrovės, t. y. L. S. K. B. gali būti ypatos, priklausančios prie Socialist Partijos, LSSA. ir kitų darbinikiškų organizacijų, kurios priima už savo politišką persitikrinimą Socialistų Partijos programą.

3. Po išmokėjimui bendrovės skolos, 50% nuo pelno turi būti paskirta ant apšvietos ir socialistiškos propagandos.

Norintiems šerū ir reikalaujantiems smulkesnių paaiškinimų L. S. K. B. valdyba suteiks laiškais. Antrašas susinesimams:

B. Zelonis, 245 Prospect St., Lawrence, Mass.

L. S. K. B. galeiotiniai: A. Večkys, S. Večkys.

Oda prakaitavimas, plaukai, nagai ir tt.

Oda yra organas, kuris atlieka daug svarbių užduočių žmogaus organizme. Paminėsime tris. 1) Oda pridengia ir saugoja po ją esančias kūno dalis nuo išdžiuvimo ir mechaniškų susižeidimų; 2) Oda padeda organizmui užlaikyti visą tą pačią temperatūrą ir 3) per odą mes atjaučiame šaltį, šilumą ir palytėjimą bei spaudimą iš lauko.

Oda susidaro iš dviejų dalių: viršutinės ir apatinės. Viršutinėji dalis vadinasi netikroji oda (epidermis), apatinėji tikroji oda (dermis). Toliaus, netikroji oda pasidalina į du sluogsnius: išlaukinį ir vidurinį. Išlaukinis yra negyvas, susideda iš mirusiųjų cėlių, pavirtusių į mažičius žvynelius, turinčius tokį suodėjimą, kaip kad ragai, nagai ir plaukai. Tie žvyneliai nuolat nusidėvi nuo odos, nuolat šeriai, o jų vietą užima pasidarantieji iš viduriniojo sluogsnio cėlių žvyneliai. Vidurinis sluogsnis yra gyvas; jo cėlės be perstoimo sklįja pusiau ir auga ir tokiu būdu dauginasi.

Viršutinėji odos dalis yra bejauslė, nes joje nėra nervų. Mes patyrėme, jog galima tą odos dalį adata varstyti ir pjaustyti ir skausmo nejauti. Nevienam mūsų teko turėti puslę ant rankos, kojos ir tt. Pakol puslės nepradurėme, jautėme mažą skausmą. Pradurus ir davus vandeniui išbėgti, pajuntame skaudėjimo. Nes atidengiamo apatinė odos dalį, kurioje randasi daugybė nervų. Šioje dalyje dar randasi kraujagislės ir limfo sudynėliai. Ji nėra lygi, bet visa nusėta maziūkiais speneliais, kurie rankų delnuose ir kojų paduose yra suaugę dailiomis cilutėmis. Nervų galai daugiausiai tuose speneliuose. Daugiau-

sia gi nervų, pagal odos plotą, baigiasi liežuvio smailgalij, delnų odoje, pirštų galuose, nosies gale. Todėl tos vietos taip yra jautrios.

PRAKAITAVIMAS.

Šiltą dieną išsina mums vanduo-prakaitas iš odos ir pasidaro lašai ant veido ir kitų kūno dalių. Tai yra mūsų jautiamas prakaitavimas. Bet iš mūsų odos vanduo eina-garuoja visada, ar tai būtų šilta ar šalta diena, ar mes miegotume, ar budėtume,—nors mes to prakaitavimo-garavimo ir nejauciame. Tai yra nejauciamas prakaitavimas.

Prakaitas, kojį mes matome, yra bespalvis, surokas skystis. Tai daugiausiai vanduo; jame, vienok, randasi ir kitokių medžiagų: druskos, šlapumo (urea), dvidegėtos anglies (CO2), fosforo ir sieros. Vidutiniai imant, per 24 valandas suaugęs žmogus išduoda per odą 2 svarų prakaito. Suprantama, šiltame ore daugiau prakaituojama, negu šaltame.

Prakaitavimo gilės. — Beveik visų kūno dalių oda turi mažutytės dudelės, kurių galai, susisukinėję į mazgučius, užsibaigia vidurinėje odos dalyje arba ir po oda, giliau. Tų dudelijų skylutės yra atdaros odoje iš lauko, ir per padidinamąjį stiklą galima matyti. Prakaitavimo medžiagos yra iš kraujo paaimamos į giles-mazgučius ir dudelėmis išsina ant odos paviršio. Aproxuojama, jog žmogaus kūno paviršyje yra du milijonai skylučių, per kurias išsina prakaitas.

PLAUKAI.

Vidurinėje odos dalyje randame daugybę gilių, siaurų daubūčių, iš kurių auga plaukai. Žemesnės rūšies gyvūnų plaukai yra kietsni, stamantėsi; žmogaus plaukai, ypač gyplaukai, yra švelnūs, minkštesni.

Plaukai susideda iš cėlių, viena ant kitos sugulusių, lygini žuvies žvyniai. Nors plaukas išrodo labai nepanašus į odos paviršutinį sluogsnį, bet jis yra padarytas iš visiškai panašios medžiagos, iš tos pačios rūšies cėlių, tik šiek-tiek kitokios formos. Tos cėlės auga tik tai ilgn.

Iš kiekvienos plauko daubutės eina mažiūtiš raumenėlis, kuris baigiasi tikrosios odos paviršyje. Kada tas raumenėlis susitraukia, jis priverčia plauką atsisoti. Štai kodėl pasišiausia katės plaukai, kada ji pamato šunį. Delei to raumenėlio susitraukimo pasišiausia ir mūsų gyplaukai, kada mums darosi šalta.

Kiekvienos plauko duobutės dugnas randasi ant tikrosios odos spenelio. Plaukas gauna sau maistą iš mažiūčių kraujo sudynėlių, kurie yra spenelyje,— ir plaukas auga tikrai nuo savo šaknų, o ne iš viršūnės. Čia nuolat cėlės sklįja pusiau ir tuo keliu dauginasi. Tas ir stumia augstyn senesnes cėles, taip kad plaukas eina tikrai ilgn, o ne storn.

Mažytės dažomosios medžiagos kruopelės duoda plaukui vieną ar kitą spalvą. Kuomet dažomoji medžiaga išnyksta, tai plaukas tampa žilas. Įeidamas tokin plaukan, oras duoda jam sidabro žvilgėjimą.

Plaukai pridengia galvą nuo tiesioginių saulės spindulių karštame ore ir prilaiko šilumą šaltame ore. Blakstienų plaukai sulauiko daug dulkių nuo įėjimo akisna ir taipgi apsaugoja nuo per daug aštrios saulės šviesos.

RIEBUMŲ GILĖS.

Sveiki plaukai yra minkšti ir žvilga dėka riebumams, kurie išsina iš tam tikrų gilių, esančių šalyse plaukų daubūčių. Riebumai nedaleidžia plaukui per daug išdžiuti ir skilti bei trukti.

Ką tik išėjo iš spaudos
Vieno veiksmo labai juokinga komedija
“KNYPKIS”
Tą komediją galima atlošti bile kokioj svetainėj. Komedija yra kiekvienam suprantamą ir mažai iškaščių reikalauja atlošimui. Kaina 10 c.
Reikalaudami adresuokite:
“KOVA”
229 North 6-th Street, Philadelphia, Pa.

Komunistu Manifestas
Nauja lietuviškoj kalboj išėjus knygelė. Privalo ją turėti kiekvienas sąjungietis, nes tik “Komunistų Manifestas” yra pamatu Socializmo. Kaina tik 15 c.
Adresuokite:
“KOVA”
229 N. 6 St., Philadelphia, Pa.

Šiuoml pranešame, jog jau išėjo iš spaudos LSS. 18-leidimas No. 12-as
SOCIALDEMOKRATŲ MOKSLO PAMATAI
Parašė K.Kautsky. Iš voklečių kalbos vertė P.Kovas. Pusl. 55, prekė 20c
Si knygelė turėtų rasti kiekvienoj darbininko žmogaus girtelėj, ir kiekvienas lietuvojausis socializmo klasimas, privalo būtinai turėti šią knygelę nusipirkt ir perskaityti, nes tik tokius žinius skaitydamos darbininkas žmogus, gali gauti supratimą apie socializmo mokslą ir pažinti dabartinę netikslą, išsindojimo tvarką.
Reikalaujanti minėtos knygelės prisiuskit “Kovas” Adm. 20c, o tuoj aptursite. Agentam nuleidžiama nuošimėiai.

“ZIROS DIENA”.
(Apskelbimas)
Subata, 31 d. liepos, paskirta gerų paperosų mėgėjams apvaikščioti “Zira Dieną”.
Zira paperosai ingijo tokį populiariskumą, kad likosi nuspręsta tą minėtą dieną leisti tiksliai tanciam rukojujų pasakyti jų draugams apie Zira paperosų kokybę. Tą dieną Jūs busite apdovanoti Zira cigaretetis, kurie pilnai užganėdina rukojujus. Jūs nudžiugins Zira kompanija savo dovana. Jūsų draugai duos jums Zira cigaretetis ir jūs busite užganėdinti. “Zira Diena” yra visiems, kas tik nori dailių, šaltadumių, patenkinančių paperosų.
Prisidėk prie minios ir apvaikščiok “Zira Dieną”. Klausk savo draugu apie Zira; jie visomet turi jų. Užsiruok vieną ir Jūs visados rukysite Zira cigaretetis.

DIDELE DOVANA
Nebo pakelio priešakys vertas šio pinigais
Visas Kuponas vertas šio pinigais
Klientai patikrinkite, ar priešakys yra Nebo pakelio priešakys. Jei taip, tai priešakys yra vertas pinigais. (Šį kuponą naudoti galima iki Dec. 31, 1915)

NAGAI.
Rankų ir kojų nagai pasidaro iš netikrosios odos viršutinio sluogsnio. Jų cėlės yra iš tokios pat medžiagos, kaip ir netikroji oda; tik jos yra kitokios formos. Nagai auga nuo savo šaknų (o ne iš galo) ir iš apačios. Čia priminsiu, jog tai yra blogas įprotis kramtyti nagus ir kenkia nago sveikumui ir gražumui.
C. Videns.

JUS GALETE IŠAUGITI PLAUKUS
Pasekmingas, mokslinis gydymas dykalo odos vėgri ir netikrosios odos plaukų? Ar silnka jums plaukai? Ar pražlė Jūsų plaukai nuo metų? Ar užkresti kokias nors ne sveikumas ir limpanči jie? Ar randas plaukotes, niežas odos galvos? Ar plinki, bel pradėd plikti? Ar kenkia kas iš dešio pliki? Prieš gydymą, auksčiau pasakyti ilguoti jom. Užsakykite iluostrota knyguite jusu prigimti kalba: **“TEISYBE APIE PLAUKUS”.**
Parašė europas garšingo specialisto, kurioje randas ilvirois žiluos.
Gražybe plauku,—sudejimas plauko ir odos galvos. Priežastis silnikimo plauku ir žilumas—Kaip užlaikyti sveikatą ir išauginti plaukus.—Ir kaip tai įpaukius savitis turėti gražius plaukus.—Zil plaukai.—Barzda.—Ir deka-vones nuo užganėdinti kilgtu.
Mes galime i-krentil kiekvie d-82duotes CALV. A-šulailko silnikim plauku araugina plaukotes ir augina gražius plaukus už 10 centu arba krasos markems pris-ustus sykiu su Jusu antrašu. Mes išsiau-ome kiekvienam dolerine dežute Calvacura—os N. 1 ir knyguite “Teisybe Apie Plaukus.” Išplaukete žem-aiu atspausť kuponą ir slusketė šlaiden.
Seštoje savaitė.
UNION LABORATORY, Box 642, Union, N. Y.
Siuolu i dedamas 10 centu del apmo-kejlmo kaštu persiutimo, medžiū išsu-sti man tojaus jusu dolerine dežute Calvacura N. 1 ir knyguite “Teisybe Apie Plaukus.” (Pasiusketė sykiu kuponu su jusu antrašu.)

Automatiska Yla
Wsiems naudinga Yla uz \$1.00, kuri siuva kaip mašina. Galima siuti vi-ka, kas tik papuola į rankas: plėškes, čėvrykus, čėvrykams gumini-šius padus, maišus iš storiūsiū audimū, karp-etus, arklams gunes ir t. t.
Pinigus reikia prisiusiti registrou tame laiske arba Money Orderiu.
M. M. DOVIDAITIS, 501 So. Heald & B Sts. Wilmington, Del.

KOVOTOJU GIESMES
Antra laida. Knygelėj telpa daugybė gražių eilių ir deklamacijų. Kiekvienas vaikas ar mergina privalo tą knygelę turėti. Kaina tik 15 c.
Reikalaukite tuojau.
“KOVA”
229 North 6-th Street, Philadelphia, Pa.

Puikus Pavėikslai
“Karės lauko pavėikslai”. Trečia pagerinta laida. Kaina ..... 10c.
“Proletarijatas ir Socializmas”. Naujai išleisti pavėikslėliai. Kaina ..... 5c.
“Revoliucijos gimimo momentas”. Numazinta kaina nuo 25c. iki ..... 10c.
Iđekite į laiška kvoteri, užlipinkite už 4c. stampą ir prisiųskite, o gausite 3 puikius pavėikslus. Adrisas:
“KOVA”
229 N. 6th Street., Philadelphia, Pa.

LIETUVOS SELPIMO FONDO KOMITETAS.
K. Gugis, 1840 S. Halsted St., Chicago, Ill.
Vice-Presidentas 2) S. Monkus, Cor. 12th & Vine St., Philadelphia, Pa.
Sus. Sekretorius 1) M. M. Rice-Herman, 140 E. 19th St., New York, N. Y.
Sus. Sekr. 2) J. Neviackas, 133 Roebling St., Brooklyn, N. Y.
Fin. Sekr. T. L. Dundulis, Box 511, Westville, Ill.
Fin. Sekr. 2) J. Stasiulevičius, 229 N. 6th St., Philadelphia, Pa.
Iždininkas K. Sidlauskas, 226 W. Broadway, So. Boston, Mass.
Kasos Globėjai: M. Cėna, 56 Market St., Brighton, Mass.; J. Gegužis, 28 W. Broadway, So. Boston, Mass.; J. J. Gerdauskas, 73 Welles St., New Britain, Conn.; J. J. Jukelis, 510 East 139 St., New York, N. Y.
Visus pinigus reikia išpirkti vardu LITHUANIAN NATIONAL RELIEF FUND ir pasiųsti Finansų Raštininkui T. L. Dunduliui, Box 511, Westville, Ill., kuris yra po \$1,000.00 kaucija, o jis įrašys į knygas pasius išdininkui.

OVOS
ADMINISTRACIJOJ
galima tuojaus užsiprenumeruoti šius zemiau surašytus lietuvių laikraščius. Juk beveik visi sąjungiečiai, apart “Kovas”, skaito da ir kitus laikraščius, todėl užsisakykit juos per “Kovas” Administraciją, tuomet Sąjungai bus pelnas, o jūs gausite tą, ko norite. Verta užsisakyti šiuos laikraščius:
“RANKPELNIS”. Savaitinis. Kaina metams \$2.00. Išsina Skotijoj.
“LAISVĖ”. Eina dusek į savaitę. Kaina metams \$2.00. Išsina Brooklyn, N. Y.
“KELEIVIS”. Savaitinis. Kaina metams \$1.50. Išsina S. Boston, Mass.
“NAUJIENOS”. Savaitinis. Kaina metams \$1.50. Išsina Chicago, ILL.
“NAUJIENOS”. Dienraštis. Kaina metams \$5.00. Išsina Chicago, Ill.
“DILGĖLĖS”. Dvisavaitinis. Kaina metams \$1.00. Išsina Pittsburgh, Pa.
“SAKĖ”. Mėnesinis. Kaina metams \$1.00. Išsina Worcester, Mass.
Taigi ar sau ar savo draugams užrašant minėtus laikraščius, užsakymus visuomet siųskite adresu:
“KOVA”
229 N. 6th St., Philadelphia, Pa.

“Rankpelnis”
Savaitinis laikraštis. Leidžiamas Lietuvos Socialistų Sąj. Did. Britanijoj.
Geistina, kad amerikiečiai susipazintų su tos pačios idėjos draugais, gyvenančiais Skotijoj per “Rankpelinį”.
Kaina metams \$2.00.
Adresuokite:
“RANKPELNIS”
76 Main St., Bellshill, Scotland.

“Socialdemokratas”
teorijos mėnesraštis, leidžiamas LSDP. Užsienio Biuro, turi pasistatęs sau tikslą darbininkų klasos žvilgsmui nušviesti įvairius politikos ir visuomenės gyvenimo klausimus ir skleisti tarp lietuvių darbininkų socialdemokratijos mokslą.
Jis turėtų rasti pritarėjų ir platintojų visose Amerikos LSS. kuopose ir kitose socialistų įstai-gose.
Kaina: metams 50c; pusei metų 25c; vienas numeris 5c.
Galima prenumeruoti nuo N. I.
Adresas:
“Socialdemokratas”,
76 Main St., Bellshill, Scotland.

Nuo \$3 iki \$5 KASDIEN ATLIEKAMAME LAIKE
Gali uždirbti kiekvienas gabus žmogus. Rašykite pas:
UNIVERSAL COMPANY
P. O. Box 43. SCRANTON, PA.

Kelstone Phone Main 14-28.
Bell Phone Lombard 2506
Dr. Philip ROVNO
423 Pine st. PHILAD., PA.
Priėmimo valandos: Nuo 10 ryto iki 8 P.M. Nuo 6 iki 8 vak. Galima susitikti rustinai ir lenktinai.

“KOVOS” AGENTAI:
Pas kuriuos galima užsirašyti “Kovą” ir kitus spaudos dalykus.
J. A. TURAN, 114 N. Main St., Brockton, Mass.
FILIP SURVILLO, Ave. D., Rochester, N. Y.
L. JONEIKIS, 895 W. Coal St., Shenandoah, Pa.
J. W. KASPERAVICIUS, 190 Popular St., Wilkes Barre, Pa.
LEVINSKAS, P. O. Box 255, Girardville, Pa.
K. ABYSHELL, 107 Cardoni Ave., Detroit, Mich.
F. PETRULIS, P. O. Box 16, Lewiston, Me.
J. STANKEVICIUS, 563 East St., New Haven, Conn.
J. DEMENTIS, 329 Leonard St. N. W., Grand Rapids, Mich.
K. BEKIOSIUS, 55 Limerick St., Gardner, Mass.

Philadelphijos.

IŠ 1 LSS. KP. PUSMETINIO SUSIRINKIMO.

LSS. kp. savo pusmetiniame susirinkime paskyrė vieną savo narį parašyti rezoliuciją, protestuojant prieš pasodinimą kalėjiman Colorados straiko vado Lawsono, kuris už neteislingai primetamą jam žmogžudystę liko pasodintas visam amžiui už grotų.

1 LSS. kp. išrinko drgg. J. Stanelį ir Slesaruną į vietinio Soc. Party lokalo tarybą.

Perskaičius drgo Administratoriaus atsišaukimą į kuopas, kad remtų "Kovą" šiuo sunkiu metu, nariai suaukojo \$4.50.

Kad tai kitos kuopos pasektų mūsų kuopos pavyzdžiu, tai už presą tuoj išsimokėtume.

PIKNIKAS.

1-mos kuopos choras turėjo pikniką Fairmount parke. Sudainuota keliatas dainų. Linksmi pažaista.

UŽCHLOROFORMAVO IR APVOGĖ.

Tula M. Richterienė išsiėmė iš banko \$2000. Norėjo savo sunui apipirkti namus. Dažinojo žulikai. Atėjo jai parduoti pinigų dirbimui masaže. Ji atsikė pirkiti. Tada jinė ją prisilo, chloroformu apmarino, surado pinigus ir pabėgo. Richterienė gyvena 933 N. 4 st.

MERGINA NUNUODIJUSI JUREIVI.

Arštavo M. Wolf'utę, kuri yra nužiurima nunuodijime jureivio Burnso. Vienas aptiekorius liudijo, kad ji pirkė heroino nuodų.

POLICMANO LAVONAS UPĖJ.

Delaware upėj rado policmano Anthony Kolb lavoną. Sako, kad jis buvęs užmuštas ir upen įmestas laike mustynių su plėšikais.

MIRĖ MOKYKLŲ SUPERINTENDENTAS.

Mirė mokyklų superintendentes Dr. Wm. C. Jacobs nuo širdies ligos. Jis nemažai dirbo sutvarkymui vasarinio mokini-mosi.

ITALAI SUMUŠĖ I. W. W. AGITATORIUS.

Patriotiški italai užkurė karštą pirtį I. W. W. agitatoriams už atkalbinėjimą italų, kad nevažiutuot karėn prieš austrus. Zinomas I. W. W. vadas Carlo Tresca ir kiti industrialistai sekmadienį laikė prakalbas ant 8-to ir Fulton gatvių. Kada pradėjo aiškinti, kad Italija be jokio reikalo įsimaišė karėn, ir šaukti, kad italai darbininkai nedarytų tos kvailybės—nevažiutuot karėn, italų milynė—nevažiutuot karėn, emė kuom papuolė vašinti ir suzeidė porą desėtkų žmonių.

Riausės liovėsi tiktai tada, kai pribuvo 150 raitų policistų. Tarp italų paleista paskalai, buk agitatoriai ešą vokiečių pasamdyti. Dar daugiau. Pasakojama, buk I. W. W. kalbėtojai siule po \$20 kiekvienam italui rezervistui, kad tik nekeliuotų karėn.

ARESTAVO JUODRANKĪ.

Italas M. Bochetti atsiuntė namų statymo kontraktoriui J. Logue'ui laisšką, kad padėtų \$500 po tiltu ant 63 ir Market gatvių. Jeigu ne, tai bus užmuštas. Logue padėjo popierų pundaļ ir pasakė detektivams. Kada Bochetti atėjęs paskaitė tą pundaļ, detektivai nutvėrė ir nusivedė polcijon.

PERSIŠOVĖ IŠ MEILĖS.

17 metų mergina F. Pinkerton'utė persišovė krutingę. Norėjo nusizudyti, nes jos vaikas apšivedė su kita mergina.

LENKAS GAVO \$300 UŽ ISMETIMĄ IŠ TRAUKINIO.

Lenkas Al. Torak, važiudamas traukiniu iš Readingo į Philadelphia, susikivirčio su vienu traukinio tarnu. Tas išmėtė lenką laukan. Lenkas apskundė geležinkelio kompaniją, ir augsšesnyšis teismas nuteisė, kad kompanija užmokėtų lenkui \$300 už nuoskriaudą.

MOTERIS MUŠA IR AREŠTUOJA MERGININKUS.

Moteris pradeda drąsiau elgtis su vyrais, kurie įėjias užkabineja teatruose. Praeitį savaitę viena moteris sumušė ir areštavo vyruką, kuris ją buvo apsikabinęs teatrėje. O šią savaitę kita, Hildebrandt'ienė, sugrudo nosį ir areštavo jauną žydelį, kuris pradėjo teatre prie jos melinties. Jis nubaustas \$12.50 pabaudos.

ŽMOGŽUDYS POLICMANAS PO \$1,500 KAUCIJOS.

Policmanas Frank Freund, kuris praeitį savaitę nušovė žmogų, pastatytas po \$1,500 kaucijos.

PRIGĖRĖ LIETUVIS SALIUNINKAS.

Besimaudydamas Delaware upėj ties Chesteriu, prigėrė saliu-ninkas A. Sakalys nuo Front ir South gatvių. Užplaukė ant smarkaus verpeto. Pirm eisiant vandenin, jis pasigyrė kėstančiųjų gelbėtojam, kad jis ir už juos daug daugiau gali buti vandenj.

Kada jis paniro, jie pamanė, kad jis tyčia pasinėrė, norėdamas parodyti, ką mokas. Tai jie ir nesiskubino gelbėti. Jis gi daugiau jau nebeiškilo. Buvo žmogus katalikas.

LIETUVA.

PRIENAI.

Mariampolės pav. Savalkų g. Pranešama, kad Prienuose gabenamųjų nuo pozicijų žmonių susirinkę ligi 10 tukstančių, Balbieriškyje ligi 5 tukstančių. Paskutiniame savo posėdyje Lietuvių agronomijos bei teisių pagelbā teikti nukentėjusioms del karės Draugijos valdyba paskyrusi 800 rub. dr-jos siunčiamiems į Kuno gub. žmonėms, kuriė sutartinai su Zemėičių Sąjunga ir Liet. Komitetu darbuosiąsi bendrai steigiamuose punktuose, rinksią žinių apie karės nuostolius, tvarkysi savitarpinę pagelbā vietose ir tt.

DUBYSA.

Nuo šv. Jurgio prasidėjo ant Dubysos baisūs, baisūs mušiai ir tėsėsi su mažu pertrukiu beveik mėnesį. Musiškiai apsiakėsė kairiamjame Dubysos krante, vokiečiai dešiniamjam; per kokį šimtą sieksnių vieni nuo kitų. Dienomis dundėjo armotos, naktimis gi tratėjo šautuvų ir kulkosvaidžių šuviai, — mat, musiškiai rengėsi pereiti upę; daug sykii jiems tatai nepasėkė; ant galo 5 gegužės, perėjo Dubysą, pertraukė jie vokiečių frontą tarp Butkiškės ir Ariogalos. Po to vokiečiai atitraukė nuo Dubysos ir tapo pastumti iki Gistos (už Veliuonos) ir Mitvos (už Juodaičių) krantų. Gegužės 14 musiškiai, paspaudę vokiečius, išmušė juos iš apkasų ir buvo jau beveją ir Raudonę ir Girkalnį, bet vienoj vietoj vokiečiai pralaužė mūsų frontą ir musiškiai turėjo vėl trauktis iki Dubysos, — ir prasidėjo ant Dubysos nauji mušiai.

Gegužės 22 musiškiai, perėję Dubysą, vėl pastumi vokiečius ir dabar eina mušiai ant Ašmėnos (tarp Seredžiaus ir Veliuonos) ir Mitvos krantų. Kasdien aroj pusėje smilksta apie desėtką gaisrų.

Dubysos krantai dabar liudnai atrodō: sudeginti visi malnai; daug iškirsta ant krantų

medžių; po krantus baltuoja kareivių kapai, pažymėti žemais kryžiais.

VOKIEČIŲ PASISEKIMAI ŽEMAITIJOJ.

Pakuršj vokiečiai užėmė Joniškį. O į rytus nuo Raseinių vokiečiai pasiekė jau Šešuvio upę. Šešuvis yra antra didelė upė už Dubisos ir inteka į Nemuną. Už Šešuvio jau netoli geležinkelis, vedantis vilniui.

DARBO LAUKAS.

AUKOS PRESUI IR KNYGAI "MOTERIS IR SOCIALIZMAS."

Suaukauta LSS. 34 kp. susirinkime, atsibuvusiame 18 d. liepos 1915 m., Waterbury, Conn. Aukavo šie draugai: Olga Bobiniėnė, J. Kemešius, P. Motiečius, B. Grabauskas po 50c; A. Kantautas, J. Naudzius, F. Medelis, K. Dalbokas, F. Dapšys, K. Andrusis, M. Lietuvninkas, J. Kukenis, J. S. Pruselaitis, A. Eidukevičius, J. Puzaras, J. Šarkauskas, A. Naudzius po 25c; A. Bertulis 30c; smulkii aukų surinkta 25c. Viso kartu Sąjungos reikalams suaukauta \$6.05. Kuopa paskyrė \$10.00.

Viso \$16.05. Iždininkas K. Jakimavičius.

IV Rajonas LSSA. matydams reikalingumą Sąjungai paramos paskyrė iš savo izdo \$25.00, kuriuos čia prisunčiu.

Butų gerai, kad ir kiti rajonai, kuopos ir pavieniai nariai tos organizacijos rupintųsi daugiau kiek galima.

Draugiškai, IV Raj. izd. F. Petrašiūnas.

Gerb. "Kovos" Adm. Siuomi prisunčiu \$1.00 aukų "Kovos" parėmimui, kurie tapo suaukauta per 31 kp. draugus. Aukavo: P. Berukštis ir K. Berukštis po 25c; K. Berukštienė, J. Murzas ir J. Matonis po 15c; D. Matonienė 5c.

Draugiškai, 31 kp. sekr. P. Berukštis.

Gerbiamas drauge: Siuomi prisunčiu "Money Ord." nuo 23 kuopos, Lietuvių Soc. Sąj., vertės \$8.00, kuriuos paskirstom sekanciai: Mėnesinių mokesčių \$2.00, "Mot. ir Soc." \$2.00, ir Preso fondui \$4.00 — viso \$8.00.

Bedarbės, blogi laikai, tai daugiaus negalime. Draugiškai, A. Krajauskas.

Draugai! Siame laiške pranešame, kad 225 kuopos draugai paskyrė \$1.00, kaip po auką padengimui kaštų "Kovos" preso. Pinigus pasiunčiame sykiu su mėnesinėms mokesčiams. Taipgi nutarėme pakolektuoti susirinkime. Surinkę kiek pasiūsime vėliaus. Su guodone A. Igunas

Abelnos aukos Presui ir "M. ir S." 187 kuopa, iš Harrisburg, Ill. \$5.00
46 kuopa, iš MahanaiCity \$2.00
56 kuopa, iš Youngstown, Ohio 45c
26 kuopa, iš Westville, Ill. \$2.50
19 kuopa \$12.85
1-ma kuopa \$5.50
237 kuopa \$1.40
71 kuopa \$10.20

Viso suaukauta \$88.95

Visiems aukavusiems draugams, tariame širdingą aciū. Rupinkimės, draugai savo reikalais, nes niekas kitas jais nesirupins. Draugiškai "Kovos" Administr.

SUSIRINKIMAS.

LSS. VIII Rajono 22 liepos įvykusiame susirinkime galūtinai likos užbaigtas tarimas delei LSS. VIII Raj. ir Lietuvių Socialist Party skyrių susivienijimo; delto nutarta laikyti konferenciją 8 d. rugpjūčio (augusto), taigi vėliaus bus pranešta. Vietis visos VIII Raj. kuopos ir Lietuvių Soc. Party skyriai malonėsite visi išėmimo konferencijai be jokio išėmimo visi turi butinai dalyvauti šoje konferencijoje. J. P. M.

LSS. X RAJ. DRAUGAMS.

Draugai! Gavau pranešimą nuo centro sekretoriaus, kad į pabaigą rugpjūčio mėn. 5 m. į Illinois valstiją atvažiuos drg. D. Klinga su prakalbotis. Kuopos ir draugai malonėkite rengti prakalbas, kur tik lietuvių gyvena, nes telsybės gyvas žo-

dis, daug reiškia mums ateities budavojime.

Susirašyt galite su drg. D. Klinga šiuo adresu:

D. Klinga, 2029 Fifth Ave., Pittsburgh, Pa.

Draugiškai, F. Klembauskas.

Kuopų Susirinkimai

PLYMOUTH, PA.

Extra susirinkimas 24 LSS. kp. atsibus 31 d. liepos ant 6:30 vakare svetainėje A. Stravinsko, kampas R. Road ir Farry St. Butinai visu draugų prašom susirinkti, o labiausiai kuopos valdybos pirminkas turi atnešt turtą 24 kp. ir sekretorius turi atėit su knygom, ba jau 3 mėnesiai nei vienas neat-silankėte ir per judu liko kuopos draugai skolingi už "Kovą" už 3 mėnesius. Griežtai reikalaujame visų susirinkti. — Su pagarba 24 kp. draugai.

BALTIMORE, MD.

LSS. 14 kp. susirinkimas įvyks rugpjūčio 6 d. š. m. svetainėje 430 W. Conway St. Visi nariai malonėkite pributi, nes yra daug svarbių reikalų, kuriuos reikia umai aptart. Taipgi reikalinga sutvarkyti narių mokestis į Soc. Partiją, nes nuo prisidėjimo prie S. P. jau praėjo du mėnesiai laiko, o dar pusė narių nieko nėra įmokėję į S. P. Draugai, atminkite, kad organizacija susideda iš narių mokančių mokesčius, kas nemoka į organizaciją, tas negali skaitytis save jos nariu. Atsilankykite patįs ir atsiveskit naujų narių, bent po vieną. — Fin. sekr. P. Glaveckas. (32)

ATYDAI LSSA. 222 KP. DRAUG. Burnside, Ill.

Siuomi pranešu, kad pusmetinis susirinkimas įvyks 8 d. rugpjūčio, (august) š. m. J. Orento svet. 1036 E. 93 St. 10 v. ryte. Draugai, nepamirškite atsilankyti, o taipgi ir nauji atsiveskit, nes turime daug reikalų ir bus renkama nauja valdyba. — Su pagarba, rašt. J. Dailydė.

LSS. 161 KP. DRAUGAMS!

Kuopos susirinkimas atsibus 1 d. rugpjūčio 1915 m. 11 val. ryto svet. Labor Lyceum, Harrison, N. J. Malonėkite atsilankyti kuokait-lingiausiai ir visi į paskirtą laiką, nes yra daug svarbių reikalų apkalbėjimui. Draugai, kurie esat mėnesines mokesčius neužsimokėję, melsčia visus atsilankyti ir užsimokėti. — Fin. sekr. J. Atkočaitis.

PITSTON, PA.

32 kp. pusmetiniame susirinkime, laikytam 18 d. liepos nutarė laikyti susirinkimus kiekvieno mėnesio pirmą nedėlią, taigi draugai mēdziamne visus atsilankyti ant šio susirinkimo, kuris atsibus pirmą d. rugpjūčio 1915 m., nes turėsim labai svarbių reikalų ir kaip žinote atstovai nuo 32 kuopos išduos raportą konferencijos. Taigi draugai, visi kaip vienas susirinkit ant šio susirinkimo, nes turim tą darbą užbaigti. Pradžia 7:30 vakare, S. Knygy-nokambariuose, 59 North Main St. — Svs. sekr. P. Yurgelis.

ATYDAI LSS. 223 KP.

Draugai Hudsoniečiai! LSS. 223 kp. susirinkimas atsibus 1 d. rugpjūčio, nedėlios rytą kaip 10 val. pas draugą B. Tamošauską, 12 Loring St., Hudson, Mass. — Draugiškai F. S. M. Meškis.

WILKES BARĖ, PA., LSS. 9-TOS KP. DRAUGŲ ATYDAI!

Draugai 9-tos kp.! Malonėkite atsilankyti ant sekančio susirinkimo, nes yra svarbių dalykų apsarvsty-mui kaslink susivienijimo 9 ir 92 kuopų ir daug kitų reikalų. Susirinkimas atsibus 1 d. rugpjūčio (august) 1915, paprasto svetainėj ir paprastam laike ant 2 po pietų — Sekr. W. J. Tabaras.

SCRANTONO DRAUGAMS.

LSS. 2 kp. sekantis susirinkimas atsibus 1 d. rugpjūčio (august) Scrantono Lietuvių Knygnye, 3 val. po pietų. Kadangi knygyne bus laikomas pirmą kartą 2 kp. susirinkimas, kas dar ne visiems draugams zinoma, todėl kiekvienas draugas privalo dalyvauti. Taippat kviečiami ir tie, kurie mano prisirašyti prie LSS. ir atsivesti savo draugus ir pažįstamus, kad visi galėtų matyti kas veikiama soc. susirinkimuose. — 2 kp. sekretorius.

DRAUGAI LSS. 138 KP.

Cicero, Ill. Nepamirškite 8 d. rugpjūčio bus mėnesinis susirinkimas 10 val. iš ryto Skaisgario ir Jaskuno svetainėj, 4920 W. 14 St., Cicero, Ill. Ateikite patįs ir atsiveskite naujų draugų prisirašyti, nes tai mūsų priedermė. Pradėkite pildyt savo priedermes netaip, kaip lig šiolai;

Labiausia tēmykite laiko susirinkimo, ne taip, kad vienas ateina ant 10, o kitas ant 12. Ką galima taip nuveikt? Taigi turim tą visą prašinti. — D. K.

LSS. 4 KP. SUSIRINKIMAS.

Įvyks 31 d. liepos (July) 7 val., subatos vakare, Fellowship House, 831 W. 33 Pl. Draugai ir draugės! Visi ateikite, nes mus laukia mūsų reikalai — darbininkų reikalai. 4 kp. draugai yra daugelis užsilikę su mokesčiais; malonėkite ateiti ir atsisteiti. Priegtam atsiveskite ir naujų narių. — Sekr. M. Šilkaitis.

Atyda LSS. IV Rajono ir kuopų nariams.

LSS. IV Rajono paskutinėj konferencijoj likosi nutarta surengt piknikas ar išvažiavimas. Visas darbas buvo pavestas LSS. 19 kuopai. Todėl pranešame visiems, jogei išvažiavimas yra rengiamas Maple Grove Parke, 1-mą d. rugpjūčio (august) 1915 m., nedėlioj. Prasi-dės nuo 10 val. iš ryto.

Programas prasišės po pietų. Geistina, kad viso rajono kuopos dalyvautų tame išvažiavime. Nes tai pirmas tokis išvažiavimas, kuris ap-

ima visą rajoną. Stengkitės kuodaugiausiai suvažiuoti, nes programmas rengiamas platus. Daug naujo, nepaprasto ir linksmo galima bus išgirsti.

Visus malonci kviečia komitetas. Kaip davaziuoti į Parką iš Jersey valstijos: Nuo Park Row arba senojo tilto, paimt Myrtle ave. kairę, važiut kol sustos paimant transferą taipgi ant Myrtle ave. karo, kuris vežs iki Richmond Hill (toliau neina). Eleveitoriu važiujant taip pat nuo Park Row, paimt Cypress Hill eleveitoriu, važiut kol vežs, paimt transferą ant Jamaica ave. karo, kuris davežs iki Lefferts ave., Richmond Hill Post offiso ir išlipt.

Iš Great Neck, Flushing ave. karo iki Newtown, persimainyt ant Jamaica Station, kuris davežs iki vietai.

Iš New Yorko važiukit 8 av. karais su persėdimu ant 59 st. Crosstown ir davežiavę iki Longilii tilto išlipę eikite po tiltu, pirmuti- nės skylė nuo tilto ir imkite karį Jamaica Station ir paprašykite kon-dukatoriaus, kad išleistų ant Maple Grove Parke.

J. Dainius. 183 Roebling St., Brooklyn, N. Y.

Rosenbaum,
SENIAUSIA
Lietuviška Banka
Philadelphijoje, Pa.

Parduoda laivakortes ant gerlausų linijų laivų.
Išmaino pinigus ir išsiunčia po gvarancija į visas šalis svieto. Atlieka tą greitai, atvangiai ir pigiai
Agentūra geležinkelių tikiety.
Parduodamos geležinkelių bilietas į visus miestus Jungtinių Valstijų.
605 So. 3-rd st. Philadelphia, Pa.

Užsirašykite

Pirmą Lietuvių Karastį
"NAUJIENOS"

Kuris jau eina nuo 5 Rugpjūčio kasdien.

"NAUJIENOS" praneša naujausias ir teisingiausias žinias iš karės lauko ir abelnai iš viso pasaulio — kasdien.

"NAUJIENOS" yra darbininkų laikraštis ir jos vedamos darbininkų dvasioje.

"NAUJIENOS" talpina darbininkams naudingus straipsnius ir žinias.

"NAUJIENOS" leidžiamos daugybės darbininkų, žmonių apšvietai ir jų gerovei, o ne pavienio ypotos ir darymui pašalinio biznio.

Preneruatoros kaina:
Chicagoje—per išėnėtojus 12 c. savaitėje. Pačtu siunčiant, Chicagoje metams \$6.00; pusei metų \$3.50. Kitar, ne Chicagoje, metams \$5.00; pusei metų \$3.00; dviem mėn. \$1.00. Europoje ir Kanadoje met. \$7.00. Pavienii num. kaina 2c.

Išpildyk šitą blanką ir pristyk kartu su pinigais.

"NAUJIENOS" 1841 S. Halsted St., Chicago, Ill.

Siuomi prisunčiu \$_____ už "NAUJIENAS" _____ metus ir mēdziam jas siųsti šiuo adresu:

K. 10

STEBĖTAS ISRADIMAS
ATRASTAS.

DEGTINĖ PADARYTA NAUJU BUDU
IR NAUJAI PABUDAVOTU APARATU.

Po daugelio metų kovos mums pasisekė atrasti naują budą padaryti Degtinės ir BRANDĖS, kuri viršija visas kitas kada-nors pirmiau darytas savo skoniu, gerumu ir sveikumu. Tai yra stebuklas. Jūs nenorėsite jokios kitos, jeigu sykį pamėginsite šitos. Paragauk, pirm negu pirksi. Išmėgink jąją.

JACOB CARTUN
401-3-5 SOUTH ST., PHILADA.

Keyston Telephone Main 66-11.

Dr. Samuel Gordon's
Dispensary's
S. W. Cor. 4th & McKeen Streets, Philadelphia, Pa.
Patarimai gyvai 50c. Atsilankymas pas ligonį \$1.00. Pasėkingimai gydau ligonius jau 10-ti/metai.
Ofiso valandos: Nuo 8 iki 10 ryto, Nuo 7 iki 9 vakaro.